

Novo Nordisk Fonden

Årsrapport

1. januar - 31. december 2015

Tuborg Havnevej 19
2900 Hellerup

CVR nr. 10 58 29 89

Hjemstedkommune:
Gentofte

Novo Nordisk Fonden

Indholdsfortegnelse	side
Ledelsesberetning	1
Hovedtal og nøgletal.....	19
Ledelsens påtegning.....	20
Den uafhængige revisors erklæringer.....	21
 Koncernregnskab for Novo Nordisk Fonden	
Totalindkomstopgørelse for perioden 1. januar - 31. december.....	22
Balance pr. 31. december.....	23
Egenkapitalopgørelse.....	25
Pengestrømsopgørelse og finansielle reserver.....	26
Noter.....	27
 Regnskab for Novo Nordisk Fonden	
Totalindkomstopgørelse for perioden 1. januar - 31. december.....	60
Balance pr. 31. december.....	61
Egenkapitalopgørelse.....	62
Pengestrømsopgørelse.....	63
Noter.....	64
 Dattervirksomheder.....	 69

Ledelsesberetning

Årsrapporten for Novo Nordisk Fonden for 2015 er aflagt i overensstemmelse med de internationale regnskabsstandarder (IFRS), som er godkendt af EU.

Formål og vision

Novo Nordisk Fonden er en uafhængig dansk erhvervsdrivende fond, hvis historie strækker sig tilbage til 1922, hvor Nobelpristager, professor August Krogh af Insulinkomiteen i Toronto fik rettighederne til at producere insulin i Skandinavien. Fonden har følgende vedtægtsbestemte hovedformål:

- at udgøre et stabilt fundament for den erhvervmæssige og forskningsmæssige virksomhed, som drives
  - af Novo Nordisk A/S, der er beskæftiget med forskning i, udvikling, produktion og salg af farmaka og relaterede produkter og ydelser,
  - af Novozymes A/S, der er beskæftiget med at drive forskning, udvikling, produktion og handel med biologiske løsninger,
  - og af andre fremtidige aktie- eller anpartsselskaber, hvori fondens datterselskab, Novo A/S, måtte besidde en væsentlig ejerandel, eller over hvilket Novo A/S måtte udøve væsentlig indflydelse, gennem fuldmagt eller på anden måde,
- at yde støtte dels til fysiologisk, endokrinologisk og metabolisk forskning, dels til anden lægevidenskabelig forskning,
- at bidrage til opretholdelsen og driften af Novo Nordisk A/S' forskningshospitalsvirksomhed, og i øvrigt
- at yde støtte til andre videnskabelige og til humanitære og sociale formål.

Fondens vision er at yde et betydende bidrag til forskning og udvikling, som forbedrer menneskers helbred og velfærd.

På det erhvervmæssige område er det fondens ambition, at virksomhederne i Novo Gruppen positionerer sig som internationalt anerkendte og betydende aktører samt skaber fornyelse og forretningsresultater i verdensklasse. Det skal ske gennem forskningsbaserede produkter og ydelser, der forbedrer bekæmpelse af sygdom og understøtter bæredygtig anvendelse af naturens ressourcer.

På det uddelingsmæssige område stræber fonden efter at benytte sin uafhængighed og fleksibilitet til at fremme forskning i verdensklasse ved universiteter, hospitaler og andre non-profit videninstitutioner i Danmark og det øvrige Norden. Bevillingerne fra fonden er et supplement til den offentligt støttede forskning ved universiteter og hospitaler. Fonden ønsker at bidrage til, at regionen udvikles og anerkendes som et internationalt sundhedsvidenskabeligt og bioteknologisk kraftcenter.

Det er fondens opfattelse, at forskning i verdensklasse bedst understøttes via langsigtet støtte til udvikling af kundskabsmiljøer, hvor topforskere og idérige og nytænkende talenter får bedst mulige rammer til at udføre banebrydende forskning af højeste kvalitet.

Strategiske mål for Novo Nordisk Fondens virke

Fondsbestyrelsen har i 2014 udstukket strategiske mål for fondens samfundsmæssige aftryk og for dens kommercielle og uddelingsmæssige aktiviteter.

Det overordnede samfundsmål for fondens samlede aktiviteter er:

- *Med Danmark som fondens omdrejningspunkt er fokus rettet mod:*

-
- *At fremme forskning og innovation i verdensklasse inden for lægevidenskab, bioteknologi og naturvidenskab samt bidrage til at skabe et uddannelsessystem i verdensklasse*
  - *At støtte udviklingen af et vidensbaseret samfund, der bidrager til langsigtet økonomisk aktivitet og jobskabelse for at forbedre sundhed og velfærd*

For den erhvervsmæssige og forskningsmæssige virksomhed er der tre kommercielle mål:

- *At være en stærk ejer af virksomhederne i Novo Gruppen¹*
- *At skabe attraktive investeringsafkast til fonden fra dens finansielle investeringsportefølje*
- *At investere med det primære mål at fremme viden og forskning i verdensklasse*

For den uddelingsmæssige virksomhed er der seks mål:

- *At styrke den biomedicinske og bioteknologiske forskning inden for udvalgte områder*
- *At anspore til tværdisciplinaritet*
- *At fremme individuel videnskabelig excellence*
- *At fremme opfindsomhed, inspiration og viden inden for videnskab og teknologi*
- *At bygge bro mellem videnskabelige opdagelser og kommerciel anvendelse*
- *At opnå social og humanitær effekt*

Fondens uddelingspolitik

I forlængelse af de vedtægtsbestemte uddelingsformål har fondsbestyrelsen fastlagt en uddelingspolitik. Uddelingerne opdeles i fire kategorier:

- Forsknings- og innovationsbevillinger uddelt efter åben konkurrence inden for fysiologisk, endokrinologisk, metabolisk og anden lægevidenskabelig forskning samt andre videnskabelige formål (bioteknologi, innovation og kunsthistorie): Der blev i 2015 i alt uddelt DKK 609,9 mio.
- Strategiske bevillinger: Forskningscentre og enkeltindsatser (forskning, uddannelse, formidling, innovation m.v.): Der blev i 2015 i alt uddelt DKK 432,3 mio.
- Forskningshospitalet Steno Diabetes Center A/S: Der blev uddelt DKK 69,6 mio., som gik til SDC A/S, og DKK 40,0 mio. til et videreudviklingsprojekt for SDC Copenhagen i Region Hovedstaden.
- Humanitære og sociale formål: Der blev i 2015 i alt uddelt godt DKK 7,0 mio., som gik til internationale humanitære og nationale sociale hjælpeorganisationer.

Forsknings- og innovationsbevillinger i åben konkurrence

Fonden støtter forskning og innovation i åben konkurrence. Uddelingerne sker ved, at Fondsbestyrelsen har nedsat en række faglige komitéer og udvalg, valgt komite- og udvalgsmedlemmerne, fastsat forretningsordenne for disse, fastlagt specifikke virkemidler og godkendt årlige budgetter for de enkelte virkemidler. Komiteerne og udvalgene udmønter indenfor disse rammer de uddelinger, som bestyrelsen har besluttet. Ved fagfællebedømmelsen sikres, at støtten uddeles til de projekter, der er af højeste kvalitet og med mest potentiale, og til de mest kvalificerede ansøgere inden for det pågældende forskningsfelt.

¹ Novo Gruppen består af Novo A/S, Novo Nordisk A/S, Novozymes A/S og NNIT A/S.

Opfylder de indkomne ansøgninger under en given uddelingsrunde ikke denne standard, uddeles midlerne ikke.

Uddelingerne i åben konkurrence følger almindeligvis en fast årlig cyklus, og uddelinger inden for et forskningsfelt annonceres med opslag.

Bevillinger inden for strategiske enkeltsatsninger og centerklyngen

Fonden støtter strategiske enkeltsatsninger og Novo Nordisk Fondens centerklynge, hvor det overordnede tema er udpeget af fondsbestyrelsen. Forskningsbedømmelsen af indsendte ansøgninger (projekter inden for forskning, uddannelse, formidling, innovation, social mv.) varetages af internationale fageksperter. Herefter bedømmer fondsbestyrelsen projektet og beslutter, om der skal ydes støtte til projektet.

Steno Diabetes Center A/S (SDC)

Fonden støtter årligt drift af SDC. SDC omfatter en specialiseret ambulans patientklinik som varetager behandling, forebyggelse, forskning og uddannelse inden for diabetes.

Humanitære og sociale formål

Fonden støtter humanitære og sociale formål, herunder gives støtte til humanitære og sociale hjælpeorganisationer samt forsknings-, uddannelses- og innovationsprojekter med socialt formål. Fonden sikrer sig, at de organisationer, som støttes, er anerkendte, fokuserer på at fremme menneskers sundhed og velfærd samt fremlægger offentlige revisionsgodkendte regnskaber. Beslutningen om støtte under dette formål foretages af fondsbestyrelsen på baggrund af indkomne ansøgninger.

Ud over faglige rapporteringer når bevillinger ophører, eller når de midtvejsevalueres, skal der for alle bevillinger primo hvert kalenderår afrapporteres i Researchfish om de af bevillingerne afledte aktiviteter i det foregående år.

For yderligere information om uddelingskategorier, uddelingspolitik og uddelingsinitiativer for 2015 henvises til rapporten FAKTA og RESULTATER 2015, som findes på http://www.novonordiskfonden.dk/sites/default/files/nnf-fakta_2016.pdf

Novo Nordisk Fond Koncernens organisation

Novo Nordisk Fonden (moderfonden), virksomhederne i Novo-gruppen samt Novo A/S' ejerskaber i life science virksomheder udgør tilsammen Novo Nordisk Fond Koncernen.

Novo Nordisk Fonden modtager udbytte fra Novo A/S og foretager uddelinger til samfundet.

Novo A/S' indtægter hidhører fra:

- > Erhvervsvirksomheder
- > Life science og finansielle investeringer

Novo Nordisk Fond Koncernens governance

Organisatorisk er erhvervs- og uddelingsaktiviteterne adskilt.

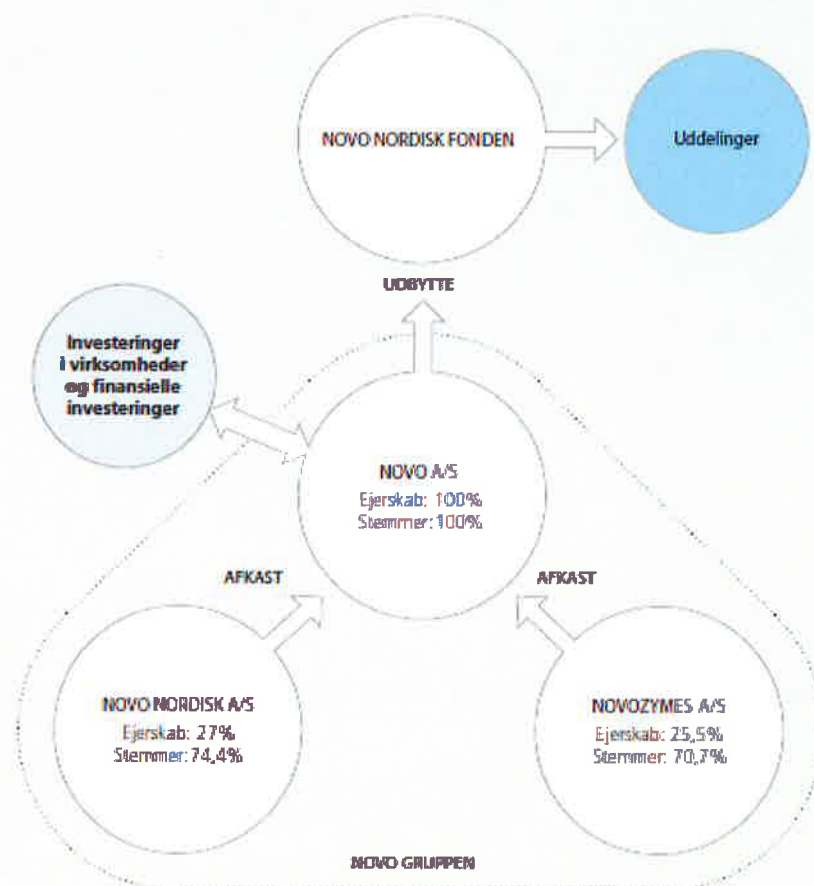
Novo Nordisk Fonden varetager uddelingerne, og i den forbindelse fastlægger fondsbestyrelsen uddelingsstrategien, ligesom fondsbestyrelsen beslutter eller godkender uddelingerne jævnt over ovenstående.

De erhvervsdrivende aktiviteter varetages af Novo A/S inden for den overordnede finansielle strategi og Charteret for Novo Gruppen, samt rammer besluttet af fondsbestyrelsen.

Fondsbestyrelsen udgør den ordinære generalforsamling i Novo A/S og godkender derigennem Novo A/S' årsrapport samt vælger Novo A/S' bestyrelsesmedlemmer.

Fonden sikrer via Novo A/S indflydelse i Novo Nordisk A/S og Novozymes A/S gennem det bestemmende ejerskab i disse virksomheder.

Figur 1. Organisation og pengestrømme i Novo Nordisk Fond Koncernen²

Anm.: Novo Nordisk A/S og Novozymes A/S er de to vigtigste operative selskaber i Novo Gruppen og udgør nogle af de betydeligste forskningsvirksomheder i Danmarks life science klynge. Et af fondens hovedformål er at udgøre et stabilt fundament for den erhvervsmæssige og forskningsmæssige virksomhed, som drives af Novo Nordisk A/S og Novozymes A/S. NNIT A/S betragtes som et selvstændigt medlem af Novo Gruppen.

Fonden finansierer sine uddelinger gennem sine indtægter, som består af udbytte fra Novo A/S. Det påhviler Novo Nordisk Fondens bestyrelse gennem passende henlæggelser, herunder eventuelt i Novo A/S, at sikre en rimelig konsolidering blandt andet med henblik på, at fonden, eventuelt gennem Novo A/S, i det omfang det af fondsbestyrelsen skønnes nødvendigt, kan deltage i fremtidige kapitaludvidelser i Novo Nordisk A/S og Novozymes A/S eller andre selskaber, hvori Novo A/S har en væsentlig ejerandel.

Novo A/S

Novo A/S ejes fuldt ud af Novo Nordisk Fonden og er holdingselskab for Novo Nordisk A/S og Novozymes A/S. Novo A/S blev etableret i 1999 og har til opgave at forvalte fondens aktiver bedst muligt. En central opgave for Novo A/S er at drive virksomhed, så fonden kan udleve sin rolle som det solide fundament for den erhvervsmæssige virksomhed, der drives af Novo Gruppens to store børsnoterede selskaber, Novo Nordisk A/S og Novozymes A/S. Novo A/S' formål er tillige at forvalte fondens formue og sikre fonden et tilfredsstillende økonomisk

² NNIT A/S blev børsnoteret 6. marts 2015 i forbindelse med Novo Nordisk A/S' salg af aktier i NNIT A/S.

---

afkast, samtidig med at fonden fortsat kan sikre, at virksomhederne i Novo Gruppen bevarer deres tilknytning til Danmark.

Det påhviler Novo A/S:

- at sikre, at alle virksomheder, hvori selskabet har en væsentlig indflydelse, bidrager aktivt til Novo Gruppens udvikling og driver deres virksomhed i overensstemmelse med Novo Gruppens visioner og værdier,
- at opretholde en væsentlig indflydelse på Novo Nordisk A/S og Novozymes A/S,
- at overholde de regler og principper, som er fastlagt i Novo Nordisk Fondens vedtægter vedrørende udøvelse af stemmerettigheder på A- og B-aktier i henholdsvis Novo Nordisk A/S og Novozymes A/S, og
- at stå for investerings- og finansieringsvirksomhed, herunder anbringelse af kapital i virksomheder og i fast ejendom i ind- og udland.

Ved udgangen af 2015 ejede Novo A/S A- og B-aktier i Novo Nordisk A/S svarende til 27,0% (27,5% eksklusive Novo Nordisk A/S' beholdning af egne aktier) af kapitalen og 74,5% af stemmerne. For Novozymes A/S udgjorde ejerandelen 25,5% (26,3% eksklusive Novozymes A/S' beholdning af egne aktier) og stemmeandelen 70,7%. A-aktierne er noterede og uomsættelige, og de må ikke afhændes. Ved udgangen af 2015 ejede Novo A/S og Novo Nordisk A/S hver 25,5% (tilsammen 51%) af aktiekapitalen og stemmerne i NNIT A/S.

Fondsbestyrelsen skal stedse være pligtig til gennem fondens stemmeret i Novo A/S:

- at forhindre enhver kapitaludvidelse i Novo A/S, hvorved fonden ville miste sin stemmemæssige majoritet i Novo A/S,
- at forhindre enhver afhændelse af Novo A/S' A-aktier i Novo Nordisk A/S og/eller Novozymes A/S, og
- at sikre at enhver beslutning i Novo A/S træffes i overensstemmelse med bestemmelserne i fondens vedtægter.

Novo A/S har væsentlige indtægter fra aktiebesiddelserne i Novo Nordisk A/S og Novozymes A/S. Indtægter fra ejerskabet af selskaberne modtages i form af udbytter og lejlighedsvis deltagelse i aktietilbagekøb. I 2015 udgjorde udbyttet til Novo A/S fra Novo Nordisk A/S, Novozymes A/S og NNIT A/S tilsammen DKK 3,8 mia., og provenuet fra deltagelse i aktietilbagekøb udgjorde DKK 537 mio. Novo A/S' indtægter hidrører også fra aktiver i virksomheder inden for life science og finansielle investeringer. I 2015 udgjorde disse henholdsvis DKK 8,7 mia. og DKK 2,9 mia.

For yderligere information om koncernen og koncernselskaberne henvises til magasinet: 'Novo Nordisk Fonden – Research, Innovation, Progress'

http://www.novonordiskfonden.dk/sites/default/files/nnf-magazine_2016.pdf,
www.novonordiskfonden.dk og www.novo.dk.

Novo Nordisk Fonden: Økonomiske resultater og uddelinger

Finansielle resultater

Fondens regnskabsmæssige resultat for 2015 viser et overskud på DKK 5.183 mio., mod DKK 2.835 mio. i 2014, hvor der blev udbetalt udbytte fra Novo A/S på DKK 2.745 mio. Der er i 2015 modtaget et udbytte fra Novo A/S på DKK 4.715 mio.

I 2015 bevilgede Novo Nordisk Fonden i alt DKK 1.159 mio. (bruttobevilling) og udbetalte DKK 914 mio. Pengene gik primært til universiteter og hospitaler i Danmark og Norden til nye forsknings-, uddannelses- og innovationsaktiviteter samt til humanitære og sociale formål, herunder diabetesbehandling og sundhedsforebyggelse. Der skete annulleringer af bevillinger for DKK 132 mio., og DKK 13,4 mio. blev tilbagebetalt. Nettobevilling udgjorde

således DKK 1.027 mio. Det er en øgning i forhold til 2014, hvor der blev bevilget netto DKK 968 mio (se Tabel 1).

Fonden har udbetalt DKK 914 mio. i 2015 mod DKK 733 mio. i 2014. Skyldigt bevilget beløb til uddelinger er DKK 3.209 mio. ultimo 2015 sammenlignet med DKK 3.082 mio. ultimo 2014.

Tabel 1. Hovedtal og nøgletal for fonden

Tabel 1	2015 mio. DKK	2014 mio. DKK
Modtaget udbytte fra Novo A/S	4.715	2.745
Årets resultat	5.183	2.835
Bevilget støtte	1.027	968
Kapitalandele i Novo A/S *)	2.142	2.142
Fælles investeringspulje hos Novo A/S	10.742	0
Værdipapirer	0	6.391
Aktiver i alt	12.935	8.630
Egenkapital	9.694	5.538
Skyldig bevilget støtte	3.209	3.082
Egenkapital andel	74,9%	64,2%

*) Kapitalandele er opgjort efter historiske kostpriser

Omkostningsprocenten til administration af bevillinger (brutto) i 2015 udgjorde henholdsvis 8,6% i forhold til det udbetalte beløb og 6,8% i forhold til det uddelte bruttobeløb. De tilsvarende tal for 2014 var henholdsvis 7,1% og 5,4%. Omkostningsprocenten for 2015 inkluderer bl.a. løn til ansatte, møbler og inventar, husleje, konsulentbistand, rejseudgifter og honorarer til komitede medlemmer og bestyrelsesmedlemmer. Omkostningsprocenten indeholder også en serviceaftale med Novo A/S, som blandt andet leverer service til fonden f.s.v.a. regnskab, jura, HR, IT, finansielle aktiviteter og aktiviteter inden for Novo Seeds.

For yderligere oplysninger om bevilget støtte henvises til fondens hjemmeside <http://www.novonordiskfonden.dk/da/bevillingslister>, hvor legatarfortegnelsen for 2015 er at finde tillige med forudgående år. Fortegnelse over uddelinger med navngivne modtagere og beløbsangivelse fremsendes til fondsmyndigheden samtidig med nærværende årsrapport.

Finansielle hovedtal og nøgletal

De finansielle hovedtal og nøgletal for fonden kan ikke ses uafhængigt af den finansielle udvikling i Novo A/S (se afsnit 3.1). Novo A/S har i 2015 haft en positiv udvikling i finansielle reserver. De er steget fra DKK 29.712 mio. i 2014 til DKK 32.846 mio. DKK i 2015. Modtaget udbytte fra Novo Nordisk A/S og Novozymes A/S er DKK 3.751 mio. i 2015 mod DKK 3.360 mio. i 2014. Pengestrømmene i Novo A/S og fonden ses i tabel 2.

Tabel 2. Pengestrømme i Novo Nordisk Fonden og Novo A/S		
	2015 (mio. DKK)	2014 (mio. DKK)
Modtaget udbytte fra Novo Gruppen	3.751	3.360
Salg af aktier i Novo Gruppen	537	319
Investering i dattervirksomhed	-863	-3.991
Life science investeringer og andre virksomhedsinvesteringer, netto	2.219	3.421
Støtteudbetalinger, netto	-901	-729
Bridgfinansiering	-1.071	1.071

Øvrige poster (realiserede afkast, driftsomkostninger mv. netto)	469	117
Pengestrømme i Novo Nordisk Fonden og Novo A/S	4.141	3.568
Nettoinvestering i værdipapirer	-3.626	-3.180
Likviditetsforskydning	515	388
Likvide reserver primo (bankbeholdning)	615	227
Likvide reserver ved årets udgang (bankbeholdning)	1.130	615
Værdipapirer	32.846	29.712
Finansielle reserver ved årets udgang	33.976	30.327

Ud over aktier i Novo Nordisk A/S, Novozymes A/S og NNIT A/S havde fonden ultimo 2015 andre aktiver på DKK 86 mia. Heraf kan DKK 54 mia. medgå til uddelinger og investeringer, mens DKK 29 mia. udgør en reserve til de erhvervsmæssige aktiviteter i fondens datterselskaber.

Højdepunkter og finansielle resultater i Novo Gruppen

Novo A/S

Novo A/S spiller en væsentlig og uafhængig rolle som investor i biotekselskaber, og kombinerer selskabets farmaceutiske og bioteknologiske indsigt og netværk med investorens fokus på resultater og værdiskabelse.

Finansielle resultater

Siden 2000, hvor Novo A/S begyndte at etablere sin portefølje ved hovedsageligt at investere i danske selskaber, har investeringsaktiviteterne udviklet sig betydeligt. Novo A/S fremstår i dag som en international investor inden for life scienceområdet. Investeringer foretages dels som seed- og ventureinvesteringer og dels som 'Large Investments'.

Life science investeringer

Novo A/S' life science investeringer i virksomheder sker inden for tre områder:

- Novo Seeds udvikler og finansierer innovative biotek og life science selskaber i Norden gennem direkte investeringer og bistår ved fondens uddeling af pre-seed grants. Seed-programmets investeringer sker på kommercielle vilkår, dvs. mod ejerskab i selskabet. I 2015 blev der foretaget to nye seed investeringer, og det samlede investerede beløb til nye og opfølgingsinvesteringer i Novo Seeds' portefølje var DKK 75 mio.
- Novo Ventures er en aktiv, international partner i life science venture industrien. I 2015 blev der investeret i alt DKK 1.733 mio. i 17 nye og 30 eksisterende investeringer.
- Large Investments, hvor der investeres i veletablerede og overskudsgenererende virksomheder gerne med en ledende position på deres område og med gode vækstmuligheder, har til formål at sikre langsigtet værdiskabelse samt diversitet i den samlede investeringsportefølje.

Værdien af kapitalandele i associerede virksomheder steg DKK 5.326 mio. og udgjorde dermed DKK 14.606 mio. i 2015 mod DKK 9.280 mio. i 2014. Værdien af life science investeringer steg med DKK 966 mio. fra et niveau på DKK 9.929 mio. i 2014 til DKK 10.895 mio. i 2015.

Finansielle investeringsaktiviteter

Sideløbende med investeringsaktiviteter inden for life science virksomheder har Novo A/S i løbet af de sidste 10 år udvidet sine finansielle investeringsaktiviteter og opbygget en bred, global portefølje. Hovedformålet med finansielle investeringer er et ønske om spredning af risiko af Novo Nordisk Fondens formue og om at opbygge en solid likviditetsreserve med et højt afkast. Investeringsuniverset omfatter noterede og unoterede værdipapirer i aktier, obligationer, virksomhedsgæld, emerging market obligationer, infrastruktur og fast ejendom. Værdien af finansielle investeringer var ultimo 2015 DKK 36,8 mia.

Finansielle hovedtal og nøgletal

Resultatet af de samlede investeringsaktiviteter i Novo A/S blev i 2015 et overskud på DKK 14.848 mio., mod DKK 13.460 mio. i 2014.

Tabel 3. Hovedtal og nøgletal for Novo A/S		
Årstal	2015 mio. DKK	2014 mio. DKK
Udbytte Novo Nordisk A/S og Novozymes A/S	3.751	3.360
Gevinst ved salg af aktier i Novo Nordisk A/S og Novozymes A/S	520	306
Resultat af associerede virksomheder	5.707	2.134
Resultat af life science investeringer	1.961	5.291
Resultat af finansielle investeringer	2.269	3.201
Årets resultat	14.848	13.460
Kapitalandele i dattervirksomheder *)	6.947	6.166
Kapitalandele i associerede virksomheder	14.606	9.280
Life science investeringer	10.895	9.929
Finansielle investeringer	36.787	23.965
Aktiver i alt	74.390	54.630
Egenkapital	62.949	52.816
Egenkapital andel	84,6%	96,7%

*) Kapitalandele er opgjort efter historiske kostpriser

Novo Nordisk A/S

Novo Nordisk er en global lægemiddelvirksomhed, som igennem mere end 90 år har stået for innovation og lederskab inden for diabetesbehandling. Dette langvarige engagement har givet virksomheden erfaringer og kompetencer, som i dag gør det muligt også at hjælpe med at bekæmpe andre alvorlige kroniske sygdomme: hæmofili, vækstforstyrrelser og fedme. Koncernen har hovedkvarter i Danmark, beskæftigede i 2015 omkring 41.000 medarbejdere i 75 lande og markedsfører sine produkter i flere end 180 lande. Engagementet fremgår af Novo Nordisk Way, som beskriver de ambitioner og værdier, der kendetegner virksomheden.

Finansielle resultater

Novo Nordisk A/S' nettoomsætning steg i 2015 med 8% opgjort i lokale valutaer og med 22% i kroner. Resultat af primær drift steg med 43% i kroner til DKK 49.444 mio. Opgjort i lokale valutaer var væksten 21%. Salget af produkter til diabetes- og fedmebehandling steg med 22% opgjort i kroner og med 9% i lokale valutaer til DKK 85.590 mio. Novo Nordisk er verdens førende virksomhed indenfor diabetesbehandling med en global værdimarkedsandel på 28%, mod 27% på samme tidspunkt sidste år. Salget af biofarmaceutiske produkter steg med 19% opgjort i danske kroner og med 6% i lokale valutaer til DKK 22.337 mio.

Forsknings- og udviklingsaktiviteter

I marts 2015 besluttede Novo Nordisk at indsende en ny registreringsansøgning for Tresiba® og Ryzodeg® 70/30 i USA. Den nye ansøgning var baseret på interimanalysen fra DEVOTE-studiet, der undersøger forekomsten af hjerte-kar-sygdom i forbindelse med brug af Tresiba®. For ikke at kompromittere integriteten af det igangværende DEVOTE-studie havde kun en lille gruppe medarbejdere internt i Novo Nordisk adgang til dataene og traf beslutningen om at indsende en ny registreringsansøgning. Novo Nordisks ledelse havde ikke adgang til resultaterne af interimanalysen. DEVOTE-studiet forventes at være afsluttet medio 2016, og resultaterne forventes offentliggjort i andet halvår af 2016. På baggrund af den nye ansøgning (class II) godkendte de amerikanske sundhedsmyndigheder (FDA) i september 2015 Tresiba® og Ryzodeg® 70/30 til behandling af diabetes hos voksne. Efter godkendelsen blev Tresiba® lanceret overfor amerikanske diabetesbehandlere i november 2015 og mere bredt i januar 2016.

I marts 2015 gav Europa-Kommissionen markedsføringstilladelse til Saxenda® (liraglutid 3 mg) til behandling af fedme. Saxenda® er den første GLP-1-analog (glukagonlignende peptid-1) til dosering én gang dagligt til behandling af fedme, som er blevet godkendt i Europa. Saxenda® er i EU godkendt som supplement til en kaloriereduceret diæt og øget fysisk aktivitet til vægtregulering hos voksne med et BMI på 30 kg/m² (svær overvægt) eller 27-30 kg/m² (overvægt) med mindst én vægtrelateret komplikation (komorbiditet), f.eks. dysglykæmi, forhøjet blodtryk, dyslipidæmi eller obstruktiv søvnapnø. Saxenda® blev lanceret i Danmark i august og i USA i maj 2015 efter FDA's godkendelse i december 2014.

I november 2015 indrapporteredes nye data for langtidsvirkende rekombinant faktor VIII, N8-GP (turoctocog alfa pegol), fra første del af pathfinder™2- forlængelsesstudiet. Dataene understøtter yderligere, at N8-GP (turoctocog alfa pegol) syntes at have en sikker og veltolereret profil, og at 95% af lette til moderate blødninger kan behandles med én eller to infusioner.

Finansielle hovedtal og nøgletal

Tabel 4 viser udpluk af de finansielle hovedtal og nøgletal for Novo Nordisk A/S.

Tabel 4	2015 (mio. DKK)	2014 (mio. DKK)
Nettoomsætning Diabetes- og fedmebehandling	85.590	69.980
Nettoomsætning Biopharmaceuticals	22.337	18.826
Nettoomsætning i alt	107.927	88.806
Årets resultat	34.860	26.481
Egenkapital	46.969	40.294
Aktiver i alt	91.799	77.062
Overskudsgrad (årets resultat)	32,3%	29,8%
Egenkapitalandel	51,2%	52,3%

For mere information se i Novo Nordisk A/S' 2015-årsskrift: <http://www.novonordisk.com/annual-report-2015.html>

Novozymes A/S

Novozymes er verdens førende virksomhed inden for biologiske løsninger med produktion af et bredt sortiment af industrielle enzymer og mikroorganismer, som indgår i en lang række produkter i bl.a. vaskemiddel-, bioenergi-, landbrugs-, føde- og drikkevare-, biofarma-, læder-, papir-, tekstil- og spildevandsindustrien. Novozymes beskæftiger i 2015 knap 7000 medarbejdere på verdensplan, heraf 2.715 medarbejdere i Danmark. For at kunne leve op til sit formål – at finde biologiske løsninger, der skaber bedre levevilkår i en voksende verden –

anvender og leverer Novozymes ny innovation til markedet og lancerer nye, betydningsfulde platforme, der skaber værdi for kunderne, som dermed kan forbedre deres præstation, samtidig med at de sparer energi og nedbringer affaldsmængden.

Finansielle resultater

I 2015 leverede Novozymes to cifret vækst i indtjening og en væsentligt forbedret overskudsgrad, men med moderat salgsvækst. Det langsigtede mål for organisk salgsvækst er blevet ændret for at afspejle den negative påvirkning på salgsvæksten, der skyldes usikkerhed som følge af lavere råvarepriser og lavere økonomisk vækst på udviklingsmarkederne.

Det samlede salg var DKK 14.002 mio. i 2015. Salget steg 4% organisk og 12% i danske kroner. Salget til landbrugs- og foder- samt føde- og drikkevareindustrien bidrog mest til den organiske salgsvækst i året. Resultat af primær drift steg 15%, og overskudsgraden var 27,7%. Årets resultat steg 12%.

Novozymes nåede 11 af sine 13 mål for bæredygtighed i 2015. Novozymes opnåede især forbedringer af energi- og CO₂-effektiviteten, mens frekvensen af arbejdsulykker med fravær steg til 2,5 pr. million arbejdstimer. Novozymes vil fastholde sit fokus på forbedringer på dette område.

Forsknings- og udviklingsaktiviteter

Novozymes A/S' udgifter til forsknings- og udviklingsaktiviteter udgjorde i 2015 DKK 1.896 mio.

En voksende verdensbefolkning med øgede behov for mad, vand, energi og andre fornødenheder presser industrierne til at producere mere med mindre. Det er disse tendenser, der har inspireret Novozymes' formål og strategi – "Partnering for Impact". Med de fire strategiske fokusområder "Rally for change", "Lead innovation", "Focus on opportunities" og "Grow people" understreger Novozymes sin forpligtelse til at bidrage til løsningen af de presserende udfordringer, en voksende verdensbefolkning står over for. Kernen i strategien er overbevisningen om, at Novozymes kan opnå størst effekt gennem partnerskaber. For Novozymes betyder partnerskaber indgående samarbejde med fælles fordele og forpligtelser. Effekt skabes ved at sikre sundere fødevarer, et bedre klima, renere luft, en natur i balance og flere arbejdspladser. Det handler også om at optimere en partners processer, udvikle nye produkter eller reducere miljøpåvirkningen heraf.

Finansielle hovedtal og nøgletal

Tabel 5 viser udpluk af de finansielle hovedtal og nøgletal for Novozymes A/S.

Tabel 5	2015 (mio. DKK)	2014 (mio. DKK)
Nettoomsætning	14.002	12.459
Årets resultat	2.825	2.525
Egenkapital	11.593	11.280
Aktiver i alt	17.791	18.426
Overskudsgrad (årets resultat)	20,2%	20,3%
Egenkapitalandel	65,1%	61,2%

For mere information se i Novozymes A/S' 2015-årsskrift: www.report2015.novozymes.com

NNIT A/S

NNIT A/S er en af Danmarks førende leverandører af it-services, primært inden for life sciences-sektoren både nationalt og internationalt og til danske kunder inden for offentlig virksomhed, enterprise og finans. Virksomheden beskæftigede i 2015 omkring 2500 medarbejdere på verdensplan, heraf 1547 medarbejdere i Danmark.

Finansielle resultater i 2015

På et konkurrencepræget marked har NNIT i sit første år som børsnoteret selskab leveret en vækst i omsætningen på 7,9% til DKK 2.600 mio. og en overskudsgrad på 10,3%.

Resultaterne overstiger hermed NNIT's langsigtede mål om en vækst i omsætningen på mindst 5% og en vækst i overskudsgraden på mindst 10%. NNIT's primære målsætning er at øge omsætningen og markedsandelene inden for it-services i Danmark og life sciences internationalt – samtidig med at fastholde og øge overskudsgraderne.

Finansielle hovedtal og nøgletal

Tabel 6 viser udpluk af de finansielle hovedtal og nøgletal for NNIT A/S.

Tabel 6	2015 (mio. DKK)	2014 (mio. DKK)
Nettoomsætning	2.600	2.410
Årets resultat	212	209
Egenkapital	741	684
Aktiver i alt	1.336	1.282
Overskudsgrad (årets resultat)	8,2%	8,7%
Egenkapitalandel	55,5%	53,4%

For mere information se i NNIT A/S' 2015-årsrapport: http://media.corporate-ir.net/media_files/IROL/25/253721/financial/annual_reports/NNIT_AR15_FINAL_160126-1.pdf

Fremtidsudsigter for Novo Nordisk Fond Koncernen

Udsigterne for Novo Nordisk Fond Koncernen er tæt knyttet til udsigterne for koncernens datterselskaber i Novo Gruppen. Disse er nærmere beskrevet i selskabernes egne årsrapporter for 2015, jf. links.

Forretningsmæssige og finansielle risici

Novo Nordisk Fond Koncernens væsentligste risici er knyttet til de tilsvarende væsentligste risici i Novo Gruppen. Novo Nordisk Fonden har en overordnet finansiell strategi, hvori politikken for styringen af fondens finansielle og investeringsmæssige risici er fastlagt.

I Novo A/S er der især risici forbundet med at investere i virksomheder. Desuden er der risici ved værdipapirinvesteringer, da værdierne afhænger af de finansielle markeder.

Novo Nordisk A/S' politik for risikostyring har til formål at sikre langsigtet lønsomhed ved at begrænse risici forbundet med virksomhedens forretningsaktiviteter og maksimere det positive bidrag til samfundet fra Novo Nordisks globale aktiviteter. Novo Nordisk A/S anvender proaktivt risikostyring til at sikre fortsat vækst i sin forretning og til at beskytte sine medarbejdere, aktiver og omdømme. Læs mere om Novo Nordisks risikostyringsproces på novonordisk.com/about_us.

Novozymes A/S er eksponeret for en række risici i sin værdikæde og har taget forholdsregler for at reducere disse. På basis af risikoanalyser har Novozymes A/S' bestyrelse identificeret tre hovedrisici, som kan påvirke selskabet: konkurrence, volatilitet i den stivelsesbaserede

---

ethanolforretning samt tab af viden. For at nedsætte risikoen for konkurrence fra nuværende og nye konkurrenter fokuserer Novozymes A/S på sin solide innovationspipeline og på at levere nyskabende løsninger, der er tilpasset kundernes processer under forskellige lokale markedsforhold. For at imødegå risikoen for en vedvarende situation med lave marginer i den stivelsesbaserede ethanolforretning investerer Novozymes A/S løbende i forskning og udvikling med henblik på at udvikle flere enzym-løsninger til forbedring af både udbytte og rentabilitet, således at industrien bliver et reelt kommercielt alternativ til traditionelle fossile brændstoffer. For at beskytte sin videnbase og reducere risikoen for cyberangreb implementerer og overvåger Novozymes A/S konstant sine vigtigste sikkerhedsprocedurer og -adfærd for at forhindre datatyveri. Dette sker via en global IT-sikkerhedsstrategi, IT-ledelse, perimeterbeskyttelse og adgangskontrol.

NNIT A/S' risikostyring er karakteriseret af fire elementer: Risikoidentifikation, risikovurdering, identifikation af aktioner til risikomitigering samt risikorapportering. NNIT's primære risici kan kategoriseres som markedsrisici, driftsrisici, lovmæssige risici og evnen til at fastholde og tiltrække kvalificeret arbejdskraft. Markedsrisici omhandler evnen til at fastholde eksisterende forretning og evnen til at generere ny forretning, evnen til at håndtere prispress i markedet og evnen til tilpasse forretningen til den teknologisk udvikling. Driftsrisici omhandler evnen til at leverer stabil drift og leverancer til den aftalte kvalitet. Lovmæssige risici omhandler primært lovgivning som begrænser muligheden for at bruge den globale leverance model samt lovgivning omkring databeskyttelse. Læs mere om NNIT's risikostyringsproces og risici i NNIT's årsrapport 2015 på nnit.com.

I både Novo Nordisk A/S, Novozymes A/S og NNIT A/S er valutakursudvikling en betydelig risikofaktor som følge af selskabernes store globale forretninger. Selskaberne sikrer sig derfor mod valutaudsving, især over for amerikanske dollar og japanske yen.

Der er for hele Novo Nordisk Fond Koncernen også tale om generelle internationale finansielle, markeds-mæssige og politiske risici ved udøvelse af grænseoverskridende aktiviteter i en politisk, finansiel og økonomisk mærkbar ustabil verdenssituation.

Udsigter for Novo Nordisk Fondens og Novo A/S' indtægter og udgifter

Novo Nordisk Fondens resultat afhænger af resultatudviklingen i Novo A/S, som især er afhængig af resultaterne i Novo Nordisk A/S og Novozymes A/S. Novozymes A/S har på selskabets ordinære generalforsamling i starten af 2016 godkendt udbytte for 2015 på DKK 3,5 pr. aktie. Novo Nordisk A/S forventes på selskabets ordinære generalforsamling at godkende udbytte på DKK 6,4 pr. aktie. Novo A/S forventer således i 2016 at modtage et samlet udbytte i størrelsesordenen DKK 4,8 mia. svarende til en stigning på 27% i forhold til 2015, hvor det samlede udbytte fra de to virksomheder var DKK 3,8 mia.

Novo A/S forventer i 2016 at investere op til DKK 150 mio. i seed-selskaber primært i Norden, op til DKK 2,5 mia. i ventureselskaber i Europa/Nordamerika og væsentligt højere beløb til Large Investments i større life science virksomheder.

Novo Nordisk Fonden har en ambition om at øge sine udbetalinger. I 2015 besluttede fondsbestyrelsen i slutningen af et år at fastsætte sine udbetalinger for det kommende år således, at de udgør 4% af den tilrådighedsværende kapitalbeholdning. Dette beløb udgør i 2016 DKK 2 mia.

Udsigter for Novo Nordisk Fondens uddelingsramme og uddelingsaktiviteter

I overensstemmelse med Erhvervsfundsloven (LEF) fastlægger fonden på baggrund af sin uddelingspolitik årligt en uddelingsramme. I henhold til fondsbestyrelsens uddelingsstrategi 2013-18 har den en ambition om at øge sine årlige udbetalinger og samtidig at udbygge

---

fondens egne driftsmæssige og administrative kompetencer. Der sigtes mod at opretholde en stærk faglig vurdering af ansøgninger inden for eksisterende og nye støtteområder, idet fondens ambition er at støtte projekter af højeste kvalitet samt forskning i verdensklasse. Fonden ønsker at levere en høj kvalitet og professionalisme i uddelingsprocesser og opfølgingsprocedurer samt ikke mindst at skabe merværdi hos bevillingsmodtager.

Uddelingsrammen (uddelingsbudgettet) for det kommende år og indtil aflæggelse af årsrapport i 2016 er DKK 8,8 mia. Baggrunden for den foreslåede uddelingsramme er at sætte et fleksibelt loft for uddelinger samtidig med at skabe transparens om fondens uddelinger. Det er dog ikke et mål at nå loftet for rammen. Målet er at støtte projekter af højeste kvalitet i overensstemmelse med fondens strategi og uddelingspolitik. Uddelingsrammen understøtter virkemidler og instrumenter under fondens fire uddelingskategorier (forsknings- og innovationsbevillinger, strategiske bevillinger, bevillinger til SDC samt humanitære og sociale bevillinger), herunder udvikling af nye initiativer og udbygning af eksisterende.

Novo Nordisk Fond Koncernen og det danske samfund

Fondsbestyrelsen har fokus på sit samfundsansvar som en integreret del af fondens uddelingspolitik og erhvervsmæssige virke. Ved samfundsansvar forstås her de initiativer, der gavner samfundet økonomisk, videnskabeligt, socialt og sundhedsmæssigt eller ressource-, klima- og miljømæssigt, samt de initiativer, som skaber et inspirerende, udviklende og sundt arbejdsklima for medarbejdere i hele koncernen.

Samfundsansvaret afspejles i fondsbestyrelsens overordnede strategiske samfundsmål om at fremme forskning og innovation i verdensklasse inden for lægevidenskab, bioteknologi og naturvidenskab samt at bidrage til at skabe et uddannelsessystem i verdensklasse, og at støtte udviklingen af et videnbaseret samfund, der bidrager til langsigtet økonomisk aktivitet og jobskabelse for at forbedre sundhed og velfærd.

For nærmere information om koncernens samfundsaftryk henvises til publikationen *Novo Nordisk Fond Koncernen og Samfundet 2015*, som findes på: http://www.novonordiskfonden.dk/sites/default/files/nnf-csr_2016.pdf samt til de respektive datterselskabers egne årsrapporter, jf. links under beskrivelserne af datterselskaberne.

Novo Nordisk Fondens samfundsansvar og 'de fire hjørneste'ne'

Gennem Novo Nordisk Fondens historie har fundamentet i virket været at udvise et engageret samfundsansvar. Grundlaget blev lagt, da nobelprismodtager August Krogh i 1922 indgik en rettighedsaftale med Insulinkomiteen i Toronto om produktion af insulin til de nordiske lande, hvor dele af overskuddet skulle gå til støtte af videnskabelige formål, ligesom insulinen skulle gøres bredt tilgængelig, så den kunne komme flest muligt til gode.

Fonden uddeler midler til forskning med udgangspunkt i følgende fire grundfæstede værdier – 'de fire hjørneste'ne': engagement, professionalisme, respekt og tillid. Læs mere herom på fondens hjemmeside www.novonordiskfonden.dk.

Økonomisk aftryk

Fondens fokuserede uddelingsindsats for forskning inden for biomedicin og bioteknologi bidrager til ny viden og erkendelse, som også er en forudsætning for fornyelse, uddannelse og innovation. For den offentlige sektor leder det til bl.a. bedre ydelser inden for eksempelvis sundheds-, social- og miljøsektoren. Forskningen inden for støtteområderne har også afsmittende effekter for det private erhvervsliv, hvor den understøtter produktivitet og konkurrenceevne.

Fondens uddelinger bidrager til at øge forskningsinvesteringerne på universiteter og hospitaler og til at tilføre dygtige udenlandske forskere til den offentlige forskning. En

---

analyse, som fonden gennemførte i 2015, viser, at øgede forskningsinvesteringer i den offentlige sektor frem mod 2020 vil bidrage til vækst i produktion og beskæftigelse på kort sigt samt øget forbrug og velfærd på længere sigt. En anden analyse fra 2015 viser, at tilførsel af udenlandske forskere til styrkelse af den offentlige forskning vil skabe langsigtet økonomisk vækst, flere i beskæftigelse, øgede skatteindtægter samt øget forbrug og dermed velfærd. Læs mere om analyserne på www.novonordiskfonden.dk/publikationer.

Fonden anslår ud fra oplysninger fra fondens bevillingsmodtagere og egne beregninger af gennemsnitlige omkostninger pr. vidensarbejdsplads, at dens uddelinger i 2015 har skabt grundlag for omkring 1.500 arbejdspladser ved især universiteter og hospitaler.

Socialt og miljømæssigt aftryk

Fonden ønsker at understøtte en bæredygtig forskning og forskningspraksis. Bæredygtighed forstås ikke kun som omfattende klima- og miljøhensyn, men også at mennesker og dyr behandles bedst muligt og efter gældende regler. Fonden bidrager til et socialt og sundhedsmæssigt bæredygtigt samfund ved at støtte forskning inden for sundhed og velfærd samt til humanitære og sociale formål, der forbedrer menneskers vilkår. Fonden arbejder også for en bæredygtig forskningspraksis og har formuleret et sæt standarder for god forskningspraksis, som bevillingsmodtagere skal tilslutte sig i forbindelse med en bevilling fra fonden, jf. <http://www.novonordiskfonden.dk/da/content/standarder-god-forskningspraksis>).

Virksomhederne i Novo Gruppen udgiver selvstændige redegørelser, der blandt andet indeholder målinger på udvikling og resultater i overensstemmelse med Årsregnskabsloven. Novo Gruppen har et stort ønske om og investerer betydelige ressourcer i globalt at sætte positive sociale og miljømæssige aftryk på deres omgivelser og udvise bæredygtig ledelse.

Humanitært og sundhedsmæssigt aftryk

Fonden uddeler støtte til humanitære og sociale formål, der forbedrer menneskers liv. Fonden har i over 60 år ydet støtte til anerkendte humanitære og sociale organisationer, der arbejder nationalt og internationalt. Fonden vægter her støtte, der fremmer velfærd og sundhed for mennesker i Danmark. Det er et af fondens seks strategiske mål for sine uddelinger at opnå dokumenteret humanitær og social effekt (nationalt og internationalt) gennem sine uddelinger.

Fonden yder vedtægtsbestemt støtte til driften af forskningshospitalet Steno Diabetes Center. Centret omfatter en specialklinik, der varetager behandling, forebyggelse, forskning og uddannelse inden for diabetes. Det tilbød i 2015 knap 6.000 patienter i hovedstadsregionen behandling og service af høj kvalitet, samt underviser og forsker. Fonden arbejder for at udvide tilbuddet til alle patienter med diabetes i hele landet.

Novo Gruppens fælles værdigrundlag

Fondsbestyrelsen har fastlagt et fælles værdigrundlag, "Charter for virksomheder i Novo Gruppen", som alle virksomheder i Novo Gruppen gennem en målrettet indsats skal vise vilje og evne til at leve op til, og de øvrige life science virksomheder, som Novo A/S har investeret i, må ikke arbejde i modstrid med chartret. De to største virksomheder i Novo Nordisk Fond Koncernen, Novo Nordisk A/S og Novozymes A/S, har tilsluttet sig FN's Global Compact, har deres egen politik for samfundsansvar og udgiver selvstændige rapporter for, hvordan de arbejder med dette.

Kriterierne i chartret er blandt andet:

- Virksomhedens produkter og serviceydelser gør en væsentlig forskel ved at forbedre menneskers livs- og arbejdsvilkår.
- Virksomheden betragtes som fornyer med hensyn til teknologi, produkter, serviceydelser og/eller tilgang til markedet.

- Virksomheden er blandt de bedste inden for sit område og en udfordrende arbejdsplads.
- Virksomheden opnår konkurrencedygtige økonomiske resultater.

Fondsbestyrelsen, komiteer, udvalg og direktion

Om fondsbestyrelsen

Bestyrelsen i 2015

Fondens bestyrelse består af ni medlemmer: Seks vedtægtsvalgte medlemmer, hvoraf to skal have læge- eller naturvidenskabelig indsigt, samt tre medarbejderrepræsentanter fra Novo Nordisk A/S og Novozymes A/S. Af de vedtægtsvalgte medlemmer er tre uafhængige³. Fondens formand er tillige formand for Novo A/S' bestyrelse, og fondens næstformand er også medlem af Novo A/S' bestyrelse. Valg af vedtægtsvalgte bestyrelsesmedlemmer sker for et år ad gangen. Valget foretages inden udgangen af hvert års april måned. Ved valg kan fratrædende medlemmer genvælges indtil det fyldte 70. år. For så vidt angår diversitet i bestyrelsen, er der ud af ni bestyrelsesmedlemmer seks mænd og tre kvinder, heraf er to medlemmer af bestyrelsen bosiddende i et andet land end Danmark, og et medlem har en anden nationalitet end dansk.

God Fondsledelse

Novo Nordisk Fonden følger de anbefalinger, som er udarbejdet af Komiteen for God Fondsledelse, bortset fra anbefalingen om valgperioder for bestyrelsesmedlemmer. Komiteen har anbefalet, at bestyrelsens medlemmer som minimum udpeges for en periode på to år, og maksimalt for en periode på fire år. Fondsbestyrelsen besluttede i 2004 med godkendelse af fondsmyndigheden, at valgperioden for vedtægtsvalgte bestyrelsesmedlemmer blev et år. Det er bestyrelsens vurdering, at en valgperiode på et år frem for 2-4 år giver en bedre mulighed for at koordinere succession i bestyrelser mv. i hele Novo Nordisk Fond Koncernen. Bestyrelsen har i 2015 besluttet et mål om diversitet i bestyrelsen. Det er således bestyrelsens mål inden 2019 at have mindst et vedtægtsvalgt bestyrelsesmedlem af udenlandsk nationalitet og mindst to vedtægtsvalgte bestyrelsesmedlemmer af hvert køn. For en gennemgang af Fondens overholdelse af de enkelte anbefalinger henvises til www.novonordiskfonden.dk/da/content/god-fondsledelse.

Tabel 6. Om bestyrelsesmedlemmerne i Novo Nordisk Fonden 2015:

Navn, stilling, titel, fødeår, alder, køn	Dato for indtrædelse	Udløb af valgperiode	Ledelses- og bestyrelshverv Kompetence for vedtægtsudpegede medlemmer
Sten Scheibye Bestyrelsesformand Lic.scient., direktør 1951 64 år Mand	27. april 2012	Marts 2016	Formand for bestyrelsen i Novo A/S, Industriens Fond, Rich. Müller-Fonden, RMIG A/S og Knud Højgaards Fond. Kompetencer: Erfaring med generel ledelse i større internationale virksomheder og med forskningsledelse, forskningspolitik samt universiteternes rammevilkår. Kendskab til Novo Gruppens forretning og praksis samt kendskab til den internationale lægemiddelindustri. Erfaring med bestyrelsesarbejde.

³ Et bestyrelsesmedlem anses i denne sammenhæng ikke for uafhængig, hvis den pågældende fx:

- er, eller inden for de seneste tre år har været, medlem af direktionen eller ledende medarbejder i fonden eller en væsentlig dattervirksomhed eller associeret virksomhed til fonden
- inden for de seneste fem år har modtaget større vederlag, herunder uddelinger eller andre ydelser, fra fonden/koncernen eller en dattervirksomhed eller associeret virksomhed til fonden i anden egenskab end som medlem af fondens bestyrelse eller direktion,
- inden for det seneste år har haft en væsentlig forretningsrelation (f.eks. personlig eller indirekte som partner eller ansat, aktionær, kunde, leverandør eller ledelsesmedlem i selskaber med tilsvarende forbindelse) med fonden/koncernen eller en dattervirksomhed eller associeret virksomhed til fonden

Steen Riisgaard Næstformand MSc, direktør 1951 64 år Mand	19. marts 2013	Marts 2016	<p>Medlemmet anses som uafhængigt</p> <p>Steen Riisgaard er formand for ALK-Abelló A/S, COWI Holding A/S, Egmont International Holding A/S, Xellia Pharmaceuticals A/S, og for WWF (the World Wildlife Fund) Denmark. Han er næstformand i bestyrelsen for Villum Fonden samt medlem af bestyrelsen for Corbion, Novo A/S, VKR Holding A/S og Aarhus Universitet.</p> <p>Kompetencer: Erfaring med generel ledelse for større international virksomhed. Kendskab til Novo Gruppens forretning og praksis samt indgående kendskab til den internationale bioteknologiske industri og forskningens vilkår i den private sektor. Erfaring med innovation og entreprenørskab.</p> <p>Medlemmet anses ikke som uafhængigt</p>
Bo Ahrén Professor, Med.dr. 1952 63 år Mand	29. april 2005	Marts 2016	<p>Professor i klinisk metabolisme ved medicinsk fakultet på Universitetet i Lund. Fra 2006-2011 har Bo Ahrén været dekan ved medicinsk fakultet og tiltrådte primo 2015 som vicerektor på Universitetet i Lund. Medlem af bestyrelsen for Steno Diabetes Center A/S</p> <p>Kompetencer: Erfaring med lægevidenskabelig forskning, innovation og forskningsledelse. Erfaring inden for universitets- og hospitalsledelse samt inden for forskningens rammevilkår. Erfaring med forskningspolitik inden for det lægevidenskabelige område.</p> <p>Medlemmet anses ikke som uafhængigt</p>
Karsten Dybvad Cand.polit Adm. Direktør 1956 59 år Mand	6. maj 2011	Marts 2016	<p>Adm. direktør for Dansk Industri. Medlem af bestyrelsen for PensionDanmark Holding A/S og PFA Holding A/S.</p> <p>Kompetencer: Erfaring med ledelse i såvel centraladministrationen som private virksomheder. Erfaring med erhvervspolitiske forhold, herunder forskningspolitik.</p> <p>Medlemmet anses som uafhængigt</p>
Lars Fugger Professor, Dr.med. 1960 55 år Mand	19. marts 2013	Marts 2016	<p>Professor, Nuffield Department of Clinical Neurosciences, Division of Clinical Neurology, John Radcliffe Hospital, University of Oxford, Oxford.</p> <p>Kompetencer: Erfaring med lægevidenskabelig forskning, innovation og forskningsledelse. Erfaring med forskningsvurdering, -bevillinger, -rådgivning samt -politik inden for det lægevidenskabelige område.</p> <p>Medlemmet anses ikke som uafhængigt</p>
Marianne Philip Cand.jur. Advokat 1957 58 år Kvinde	19. marts 2014	Marts 2016	<p>Formand for bestyrelserne i Scan Office A/S, Stiholt Holding A/S og Gerda & Victor B. Strands Fond (Toms Gruppens Fond), samt medlem af bestyrelserne i Bitten og Mads Clausens Fond (Danfoss Fonden), Kirsten og Peter Bangs Fond, Codan A/S, Codan Forsikring A/S, Nordea Invest, Brenntag Nordic A/S og Duke University, Law School. Marianne Philip er derudover formand for Komiteen for God Fondsledelse og medlem af Københavns Kommunes Erhvervsråd.</p> <p>Kompetencer: Erhvervsjuridiske forhold, herunder selskabsretlige og fondsretlige emner. Erfaring med arbejde i bestyrelser.</p> <p>Medlemmet anses som uafhængigt</p>
Anne Marie Kverneland Laborant 1956 59 år Kvinde	19. marts 2014	Marts 2018	<p>Medarbejderrepræsentant. Laborant i Novo Nordisk A/S.</p>
Lars Bo Køppler Tekniker 1962 53 år	19. marts 2014	Marts 2018	<p>Medarbejderrepræsentant. Tekniker i Novozymes A/S.</p>

Mand			
Karen Lauberg Lauritsen IT-ekspert, Cand.scient.oecon 1968 47 år Kvinde	19. marts 2014	Udtrådt December 2015	Medarbejderrepræsentant. IT-ekspert i Novo Nordisk A/S.
Désirée J. Asgreen Project Director, Cand. Polyt 1969 47 år Kvinde	Indtrådt 1. januar 2016	Marts 2018	Suppleant for Karen Lauberg Lauritsen, medarbejderrepræsentant. Project Director i Novo Nordisk A/S.

Vederlag

Tabel 7. Årligt bestyrelseshonorarer i Novo Nordisk Fond Koncernen, 2015

Position	Novo Nordisk Fonden (NNF)	Novo A/S	Novo Nordisk A/S(NNAS)	Novozymes A/S (NZAS)	NNIT A/S
Formand	750.000	1.500.000	1.800.000	1.500.000	750.000
Næstformand	500.000	N/A	1.200.000	1.000.000	450.000
Bestyrelsesmedlem	250.000	500.000	600.000	500.000	300.000

Tabel 8. Honorarer for fondsbestyrelsesmedlemmer i Novo Nordisk Fond Koncernen 2015

Medlem	NNF	Novo A/S	NNAS	NZAS	Komiteer	Yderligere	I alt
Sten Scheibye	750.000	1.500.000					2.250.000
Steen Riisgaard	500.000	500.000				940.000*	1.940.000
Bo Ahrén	250.000				480.000*	30.000*	760.000
Karsten Dybvad	250.000						250.000
Lars Fugger	250.000		250.000*		510.000*		1.010.000
Marianne Philip	250.000						250.000
Anne Marie Kverneland	250.000		600.000				850.000
Lars Bo Køppler	250.000			500.000			750.000
Karen Lauberg Lauritsen	250.000						250.000

Note: Ovenstående tabel viser honorarerne for bestyrelsesmedlemmerne pr. 31. december 2015.

* Kommentarer: Steen Riisgaard: Bestyrelsesformand for Xellia Pharmaceuticals A/S, Bo Ahrén: Formand for NFK og medlem af flere komiteer og udvalg. Bestyrelsesmedlem for Steno Diabetes Center A/S, Lars Fugger: Konsulent for Novo Nordisk A/S. Formand for LNK og medlem af flere komiteer og udvalg.

Fondens komiteer og udvalg

Fonden støtter forskning og innovation i åben konkurrence, og har nedsat 13 komiteer og udvalg, som udmønter fondsbestyrelsens beslutning om uddeling af støtte.

Fonden giver i andre tilfælde støtte til strategiske enkeltsatsninger, centerklyngen m.v. I den forbindelse har fonden nedsat en række komiteer og udvalg, som rådgiver fondsbestyrelsen, inden fondsbestyrelsen træffer beslutning om at bevilge støtten til de konkrete ansøgninger og projekter. Fondsbestyrelsen inddrager ligeledes internationale peer reviewers.

Medlemmerne af fondens komiteer og udvalg består af anerkendte fageksperter på højt internationalt niveau inden for deres videnskabelige felt, med erfaring fra medlemskab af forskningsråd og andre akademiske bedømmelsesudvalg. Fonden har retningslinjer for habilitet, der sikrer en uvildig bedømmelse af alle ansøgninger. Retningslinjerne ligger på fondens hjemmeside: <http://www.novonordiskfonden.dk/da/content/retningslinjer-habilitet>

Tabel 9. Honorarer til komite- og udvalgsmedlemmer i 2015		Beløb, DKK
NFK	Formand	160.000
	Øvrige	105.000
LNK	Formand	190.000
	Næstformand	140.000
	Øvrige	125.000
Novo Nordisk Priskomit�	Formand	40.000
	Øvrige (minus direktør)	25.000
Novozymes Priskomite	Formand	40.000
	Øvrige (minus direktør)	25.000
Udv. for Kunsthistorisk forskning	Formand	30.000
	Øvrige	20.000
Udv. for Mads Øvlisen stipendier	Formand	40.000
	Øvrige	25.000
Udv. for Sygeplejeforskning	Formand	55.000
	Øvrige	35.000
Udv. for almen medicinsk forskning	Formand	30.000
	Øvrige	20.000
Exploratory Pre-seed Udvalg*	Formand	90.000
	Øvrige (minus Novo A/S' medarbejdere)	60.000
BIO-SAP udvalget	Formand	90.000
	Øvrige	60.000
Laureate Research Grants udv.	Formand	60.000
	Øvrige	40.000
Challenge programmet	Formand	45.000
	Øvrige	30.000
Interdisciplinary Synergy Program	Formand	75.000
	Øvrige	50.000
Steno Følgegruppe	Øvrige	15.000
Research Cluster Advisory Panel	Øvrige	30.000
Immunometabolisme	Øvrige	40.000

Exploratory Pre-seed Udvalg*: Medarbejdere i Novo A/S modtager ikke s rskilt honorar for udvalgsarbejdet. Desuden har fonden en bed mmelseskomite, der foretager evaluering af pre-seed projekter med henblik på støtte. Bed mmelseskomiteen består af fondens direktør i samarbejde med Novo Seeds. Ingen modtager honorar herfor.

Direktionen

Den daglige ledelse af Novo Nordisk Fonden varetages af en administrerende direktør, som har ansvaret for alle operationelle anliggender i fonden samt implementering af de af bestyrelsen vedtagne politikker og strategier. Fondsbestyrelsen godkender ansættelsen af den administrerende direktør efter indstilling fra formandskabet. Formandskabet forestår årligt evalueringen af direkt rens præstationer. Direktørens aflønning (incl. pension og bonus) udgjorde i 2015 DKK 3,8 mio. Direktøren er næstformand i bestyrelsen for Steno Diabetes Center A/S. Honoraret herfor tilfalder fonden som indtægt.

Novo Nordisk Fonden

Novo Nordisk Fond-koncernens hoved- og nøgletal for perioden 2011 - 2015.

Hovedtal i DKK mio.	2015	2014	2013	2012	2011
Nettoomsætning	125.847	102.723	96.320	89.551	76.918
Resultat af primær drift	56.199	44.781	38.021	33.736	24.487
Finansielle poster (netto)	-5.863	-134	1.192	-1.694	-313
Resultat før skat	50.336	44.647	39.213	32.042	24.174
Resultat inkl. minoritetsinteresser	40.932	36.510	31.308	25.145	18.769
Moderfonds andel af resultat	13.514	11.200	11.200	7.858	4.870
Egenkapital inkl. minoritetsinteresser	112.094	97.428	89.378	77.559	66.459
Koncernens andel af egenkapitalen	69.023	59.614	49.823	40.599	32.498
Samlede aktiver	170.415	148.017	127.373	111.233	101.802
Investeringer i materielle anlægsaktiver (netto)	6.818	5.000	4.068	4.453	4.285
Nøgletal i %	2015	2014	2013	2012	2011
Overskudsgrad (primær drift)	44,7%	43,6%	39,5%	37,7%	31,8%
Overskudsgrad	32,5%	35,5%	32,5%	28,1%	24,4%
Egenkapitalandel (inkl. min. interesser)	65,8%	65,8%	70,2%	69,7%	65,3%
Gennemsnitligt antal medarbejdere	54.949	51.059	43.066	39.302	37.286

Ledelsens påtegning

Bestyrelsen og direktionen har i dag godkendt Årsrapporten 2015 for Novo Nordisk Fonden.

Koncernregnskabet og årsregnskabet udarbejdes efter International Financial Reporting Standards (IFRS) som godkendt af EU, samt yderligere danske oplysningskrav i årsregnskabsloven. Ledelsesberetningen er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at den valgte regnskabspraksis er hensigtsmæssig, og at koncernens interne kontroller, der er relevante for at udarbejde og aflægge årsrapporten, er tilstrækkelige. Koncernregnskabet og årsregnskabet giver efter vores opfattelse et retvisende billede af koncernens og moderfondens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2015 samt af resultatet af koncernens og moderfondens aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 2015.

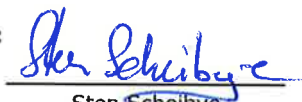
Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for de udviklingen i koncernens og moderfondens aktiviteter og økonomiske forhold, årets resultat og koncernens og fondens finansielle stilling samt en beskrivelse af væsentlige risici og usikkerhedsfaktorer, som koncernen og fonden står over for.

Hellerup den 16. marts 2016

Direktion:

Birgitte Nauntofte

Bestyrelse:

Sten Scheibye
(formand)

Steen Riisgaard
(næstformand)

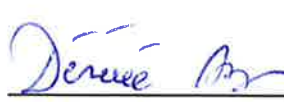

Bo Ahrén

Karsten Dybvad

Lars Fugger

Anne Marie Kverneland

Lars Bo Køppler

Désirée J. Asgreen

Marianne Philip

Årsrapporten for Novo Nordisk Fonden 2015 er forelagt og godkendt på fondsbestyrelsesmødet den 16. marts 2016.

Referent

Den uafhængige revisors erklæringer

Til bestyrelsen i Novo Nordisk Fonden

Påtegning på koncernregnskabet og årsregnskabet

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for Novo Nordisk Fonden for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2015, der omfatter totalindkomstopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse, pengestrømsopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis, for såvel koncernen som moderfonden. Koncernregnskabet og årsregnskabet udarbejdes efter International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og yderligere oplysningskrav i årsregnskabsloven.

Ledelsens ansvar for koncernregnskabet og årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et koncernregnskab og et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og yderligere oplysningskrav i årsregnskabsloven. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser nødvendig for at udarbejde et koncernregnskab og et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Revisors ansvar

Vores ansvar er at udtrykke en konklusion om koncernregnskabet og årsregnskabet på grundlag af vores revision. Vi har udført revisionen i overensstemmelse med internationale standarder om revision og yderligere krav ifølge dansk revisorlovgivning. Dette kræver, at vi overholder etiske krav samt planlægger og udfører revisionen for at opnå høj grad af sikkerhed for, om koncernregnskabet og årsregnskabet er uden væsentlig fejlinformation.

En revision omfatter udførelse af revisionshandlinger for at opnå revisionsbevis for beløb og oplysninger i koncernregnskabet og årsregnskabet. De valgte revisionshandlinger afhænger af revisors vurdering, herunder vurdering af risici for væsentlig fejlinformation i koncernregnskabet og årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl. Ved risikovurderingen overvejer revisor intern kontrol, der er relevant for virksomhedens udarbejdelse af et koncernregnskab og et årsregnskab, der giver et retvisende billede. Formålet hermed er at udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke at udtrykke en konklusion om effektiviteten af virksomhedens interne kontrol. En revision omfatter endvidere vurdering af, om ledelsens valg af regnskabspraksis er passende, og om ledelsens regnskabsmæssige skøn er rimelige, samt en vurdering af den samlede præsentation af koncernregnskabet og årsregnskabet.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Revisionen har ikke givet anledning til forbehold.

Konklusion

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og moderfondens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2015 samt af resultatet af koncernens og moderfondens aktiviteter samt pengestrømme for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2015 i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og yderligere oplysningskrav i årsregnskabsloven.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Vi har i henhold til årsregnskabsloven gennemlæst ledelsesberetningen. Vi har ikke foretaget yderligere handlinger i tillæg til den udførte revision af koncernregnskabet og årsregnskabet. Det er på denne baggrund vores opfattelse, at oplysningerne i ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet.

Hellerup, den 16. marts 2016

PricewaterhouseCoopers
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

Kim Fuchsel
Statsautoriseret revisor

Tue Stensgård Sørensen
Statsautoriseret revisor

Novo Nordisk Fonden - Koncernen

Totalindkomstopgørelse for perioden 1. januar - 31. december

Note	2015 DKK mio.	2014 DKK mio.
Nettoomsætning	125.847	102.723
2,4 Produktionsomkostninger	<u>25.773</u>	<u>20.752</u>
BRUTTORESULTAT	100.074	81.971
2,4 Salgs- og distributionsomkostninger	28.703	24.784
2,4 Forsknings- og udviklingsomkostninger	15.798	15.738
2,3,4 Administrationsomkostninger	5.216	4.621
5 Indtægter af investeringsaktiviteter og andre driftsindtægter	<u>5.842</u>	<u>7.953</u>
RESULTAT AF PRIMÆR DRIFT	56.199	44.781
Resultat af kapitalandele i associerede virksomheder	174	192
6 Finansielle indtægter	880	421
7 Finansielle udgifter	<u>6.917</u>	<u>747</u>
RESULTAT FØR SKAT	50.336	44.647
8 Selskabsskat	<u>9.404</u>	<u>8.137</u>
ÅRETS RESULTAT	40.932	36.510
TOTALINDKOMST		
Årets resultat	40.932	36.510
Anden totalindkomst:		
Poster, der ikke efterfølgende kan reklassificeres til Resultatopgørelsen:		
Værdireguleringer af ydelsesbaserede pensionsordninger	(40)	(247)
Poster, der efterfølgende reklassificeres til Resultatopgørelsen, når specifikke betingelser er opfyldt:		
Valutakursregulering af investeringer i dattervirksomheder	(645)	281
Pengestrømssikring, realisation af tidligere års udskudte (gevinster)/tab	2.228	(1.260)
Pengestrømssikring, årets udskudte gevinster/(tab)	(681)	(2.785)
Øvrige reguleringer	132	111
Skat af anden totalindkomst	<u>(51)</u>	<u>1.031</u>
TOTALINDKOMST FOR ÅRET	41.875	33.641
Totalindkomst for året fordeles således:		
Minoritetsinteresser	28.361	19.416
Moderfond	<u>13.514</u>	<u>14.225</u>
TOTALINDKOMST FOR ÅRET	41.875	33.641

Novo Nordisk Fonden - Koncernen

Balance pr. 31. december

Note		2015 DKK mio.	2014 DKK mio.
	AKTIVER		
9	Immaterielle aktiver	10.735	10.348
10	Materielle aktiver	35.661	31.888
11	Kapitalandele i associerede virksomheder	3.749	3.919
16	Udsudte skatteaktiver	7.319	5.914
12	Øvrige finansielle aktiver	48.598	33.969
	LANGFRISTEDE AKTIVER I ALT	106.062	86.038
13	Varebeholdninger	15.524	13.898
14	Tilgodehavender fra salg	18.609	15.722
	Tilgodehavende skat	4.139	3.353
	Andre tilgodehavender	2.893	3.350
	Værdipapirer	3.917	7.947
	Likvide beholdninger	19.271	17.709
	KORTFRISTEDE AKTIVER I ALT	64.353	61.979
	AKTIVER I ALT	170.415	148.017

Novo Nordisk Fonden - Koncernen

Balance pr. 31. december

	2015	2014
	DKK mio.	DKK mio.
Note		
PASSIVER		
Grundkapital	22	22
Overført resultat	60.861	58.372
Henlagt til senere uddelinger	8.800	1.900
Øvrig totalindkomst	-660	-680
	<u>69.023</u>	<u>59.614</u>
Minoritetsinteresser	43.071	37.814
	<u>112.094</u>	<u>97.428</u>
EGENKAPITAL I ALT	112.094	97.428
15 Langfristede lån og derivater	3.233	1.884
16 Hensættelse til udskudt skat	978	1.045
17 Hensættelser til pensioner	1.186	1.031
18 Andre hensatte forpligtelser	3.863	3.342
	<u>9.260</u>	<u>7.302</u>
LANGFRISTEDE FORPLIGTELSE I ALT	9.260	7.302
19 Kortfristede gældsforpligtelser	1.397	2.654
Leverandører af varer og tjenesteydelser	5.971	6.233
Skyldig selskabsskat	4.232	3.290
20 Andre gældsforpligtelser	19.710	18.811
18 Andre hensatte forpligtelser	17.751	12.299
	<u>49.061</u>	<u>43.287</u>
KORTFRISTEDE FORPLIGTELSE I ALT	49.061	43.287
FORPLIGTELSE I ALT	58.321	50.589
PASSIVER I ALT	170.415	148.017

Noter vedrørende:

- 23 Afledte finansielle instrumenter
- 24 Forpligtelser og eventualposter
- 25 Aktiebaserede vederlæggelsesordninger
- 26 Finansielle risici
- 27 Transaktioner med nærtstående parter

Novo Nordisk Fonden - Koncernen

Egenkapitalopgørelse

DKK mio.	Grund-kapital	Overført resultat	Henlagt til senere uddelinger	Øvrig totalindkomst			Minoritets-interesser	Total	
				Valuta-kurs-regule-ringer	Udskudt gevinst/ta b vedr. sikring af penge-strømme	Øvrige regule-ringer			Øvrig total-indkomst I alt
2015									
Ved årets begyndelse	22	58.372	1.900	(319)	(628)	267	(680)	37.814	97.428
Årets totalindkomst	-	13.408	-	(399)	428	77	106	28.361	41.875
Omkostninger ved aktiebaseret vederlæggelse		166					-	405	571
Køb af egenkapitalinstrumenter		(4.781)					-	(14.006)	(18.787)
Salg af egenkapitalinstrumenter		76					-	118	194
Delvis salg af NNIT		1.158					-	324	1.482
Udbytte		-					-	(10.086)	(10.086)
Bevilget støtte (netto)		(7.927)	6.900				-		(1.027)
Øvrige reguleringer		389		(106)	10	10	(86)	141	444
Ved årets slutning	22	60.861	8.800	(824)	(190)	354	(660)	43.071	112.094
2014									
Ved årets begyndelse	22	49.478	-	3	352	(32)	323	39.555	89.378
Årets totalindkomst	-	15.272	-	(356)	(992)	301	(1.047)	19.416	33.641
Omkostninger ved aktiebaseret vederlæggelse		124					-	338	462
Køb af egenkapitalinstrumenter		(4.511)					-	(12.217)	(16.728)
Salg af egenkapitalinstrumenter		39					-	110	149
Udbytte		-					-	(9.244)	(9.244)
Bevilget støtte (netto)		(2.868)	1.900				-		(968)
Øvrige reguleringer		838		34	12	(2)	44	(144)	738
Ved årets slutning	22	58.372	1.900	(319)	(628)	267	(680)	37.814	97.428

Novo Nordisk Fonden - Koncernen

Pengestrømsopgørelse og finansielle reserver

Note	2015 DKK mio.	2014 DKK mio.
Årets resultat	40.932	36.510
Tilbageførsel af poster uden likviditetseffekt:		
8 Selskabsskat	9.404	8.137
3 Af- og nedskrivninger	4.687	4.710
Renteindtægter og renteomkostninger	-	191
21 Andre tilbageførsler uden likviditetseffekt	44	(3.912)
Betalt selskabsskat	(10.380)	(8.669)
Renteindbetalinger	60	53
Renteudbetalinger	(200)	(103)
Pengestrømme før ændring i driftskapital	44.547	36.917
Ændring i driftskapital:		
(Stigning)/fald i tilgodehavender	(2.399)	(2.334)
(Stigning)/fald i varebeholdninger	(1.563)	(2.021)
Stigning/(fald) i kreditorer og andre gældsforpligtelser	1.396	4.197
Valutakursreguleringer	(129)	(430)
Pengestrømme fra driftsaktivitet	41.852	36.329
Investeringer:		
Køb af dattervirksomheder/forretningsenheder	(66)	(3.925)
Salg af dattervirksomheder/forretningsenheder	-	2.063
Køb af associerede virksomheder	(5)	-
Salg af associerede virksomheder	-	159
Salg af immaterielle og finansielle aktiver	4.962	3.455
Køb af immaterielle og finansielle aktiver	(4.214)	(2.089)
Salg af materielle aktiver	31	22
Køb af materielle aktiver	(6.849)	(5.022)
Køb af værdipapirer	(25.756)	(12.665)
Salg af værdipapirer	20.102	11.717
Pengestrømme fra investeringsaktivitet	(11.795)	(6.285)
Finansiering:		
Langfristet låntagning	1.684	1.798
Afdrag på lån	(2.235)	(789)
Novo Gruppens køb af egne aktier	(18.753)	(16.348)
Novo Gruppens salg af egne aktier	126	88
Optagelse af minoritetsaktionærer	1.506	-
Betalt udbytte til minoritetsinteressenter	(10.147)	(9.301)
Betalt støtte i Novo Nordisk Fonden	(901)	(729)
Pengestrømme fra finansieringsaktivitet	(28.720)	(25.281)
Nettopengestrømme	1.337	4.763
Urealiseret gevinst/(tab) på valuta og værdipapirer, som indgår i likvide reserver	(53)	87
Likviditetsforskydning, netto	1.284	4.850
Likvide reserver primo	16.857	12.007
22 Likvide reserver ultimo	18.141	16.857
Værdipapirer	36.388	34.264
Uudnyttede garanterede kreditfaciliteter	10.759	9.253
FINANSIELLE RESERVER ULTIMO	65.288	60.374
Pengestrømme fra driftsaktivitet	41.852	36.329
Pengestrømme fra investeringsaktivitet	(11.795)	(6.285)
Ændring i værdipapirer	5.654	948
Frie pengestrømme	35.711	30.992

Noter

Note 1 - Anvendt regnskabspraksis

Koncern- og moderfondregnskabet er aflagt i overensstemmelse med de internationale regnskabsstandarder (IFRS) som godkendt af EU, og yderligere danske oplysningskrav i årsregnskabsloven. Koncern- og moderfondregnskabet er udarbejdet med udgangspunkt i det historiske kostprisprincip, dog med undtagelse af visse poster, som beskrevet nedenfor:

Finansielle aktiver disponible for salg og finansielle aktiver og forpligtelser (herunder afledte finansielle instrumenter), der måles til dagsværdi.

Implementering af nye eller ajourførte IFRS'er

Baseret på en vurdering af de nye eller ajourførte og reviderede regnskabsstandarder og fortolkningsbidrag (IFRS'er) udstedt af IASB og IFRS'er godkendt af EU pr. 1. januar 2015 eller senere har ledelsen konkluderet, at anvendelsen af de nye IFRS'er ikke har haft væsentlig indflydelse på koncernregnskabet i 2015. Anvendelsen af disse nye IFRS'er forventes heller ikke at få nogen væsentlig effekt på fremtidige perioder.

Følgende nye eller ajourførte IFRS'ere, der er udstedt af IASB, men som endnu ikke er trådt i kraft, er ikke er blevet implementeret før tid; IFRS 9 'Finansielle Instrumenter', IFRS 15 'Omsætning fra kontrakter med kunder' og IFRS 16 'Leasing'. Den fremtidige implementering af de tre standarder forventes ikke at have væsentlig indflydelse på koncernregnskabet.

Kritisk regnskabspraksis

Novo Nordisk Fondens ledelse vurderer anvendt regnskabspraksis på følgende områder som de vigtigste for koncernen.

Omsætning og indregning af indtægter

Omsætning udgør dagsværdien af varesalg eksklusive merværdiatgift og med træk af hensættelse til returvarer, rabatter og dekorter.

Hensættelser og periodiseringer vedrørende kunderabatter indregnes i den periode, hvori den omsætning, som de vedrører, er indregnet. Historiske data er tilgængelige og troværdige, og anvendes til at opgøre reduktionen i omsætningen.

Indtægter indregnes, når de er realiseret eller er realiserbare og indtjent. Indtægter betragtes som indtjent, når koncernen i det væsentlige har udført, hvad koncernen skal for at blive berettiget til indtægterne.

Novo Nordisk Fonden - Koncernen

Noter

Indtægter fra salg af varer indregnes, når alle følgende specifikke betingelser er opfyldt:

- Koncernen har til køber overført væsentlige risici og fordele tilknyttet ejendomsretten til varerne;
- Koncernen bibeholder hverken sit fortsatte ledelsesmæssige engagement, i et omfang der normalt er forbundet med ejendomsret, eller kontrollen over de solgte varer;
- Indtægtens størrelse kan måles pålideligt;
- Det er sandsynligt, at de økonomiske fordele forbundet med transaktionen vil tilgå koncernen; og
- Omkostninger, som er afholdt eller vil blive afholdt i forbindelse med transaktionen, kan måles pålideligt.

Disse betingelser er sædvanligvis opfyldt, når produkterne er leveret til kunderne.

En pålidelig måling af indtægternes størrelse forudsætter, at der kan foretages troværdige skøn af prisnedslag, rabatter og returvarer.

Licensindtægter indregnes efter periodiseringsprincippet i overensstemmelse med betingelserne i den givne aftale.

Som hovedregel indtægtsføres salg af immaterielle rettigheder på salgstidspunktet. Ved salg af immaterielle rettigheder, hvor kontrakten påfører koncernen fremtidige forpligtelser, periodiseres indtægten over forpligtelsernes løbetid. Ved salg af immaterielle rettigheder, hvor den endelige retserhvervelse er betinget af fremtidige begivenheder, indtægtsføres beløbet ved disse fremtidige begivenheders indtræden.

Indtægter måles til dagsværdien af modtaget eller tilgodehavende vederlag.

Forskning og udvikling

Som følge af en meget lang udviklingsperiode og væsentlige usikkerheder i forbindelse med udvikling af nye produkter, herunder risici vedrørende kliniske forsøg og godkendelse fra myndigheder, vurderes det, at koncernens interne udviklingsomkostninger ikke opfylder kravene til aktivering i IAS 38 'Immaterielle aktiver'. Kriterierne i IAS 38 for teknisk gennemførlighed anses således ikke for at være opfyldt, før der er opnået godkendelse fra myndighedernes side.

For erhvervede igangværende forsknings- og udviklingsprojekter fastlægges sandsynligheden i aktivets kostpris, og sandsynlighedskriterierne for indregning anses derfor altid for opfyldt. Da kostprisen for erhvervede igangværende forsknings- og udviklingsprojekter ofte kan måles pålideligt, vil sådanne projekter opfylde kriterierne for aktivering. Se endvidere afsnittet 'Immaterielle aktiver' om den regnskabsmæssige behandling af immaterielle aktiver.

Materielle aktiver anvendt til forskning og udvikling aktiveres og afskrives i henhold til koncernens afskrivningspraksis.

Afledte finansielle instrumenter

Koncernen anvender valutaterminskontrakter og -optioner samt rente- og valutaswaps til sikring af forventede transaktioner, aktiver og forpligtelser samt nettoinvesteringer i udenlandske dattervirksomheder i fremmed valuta.

Ved kontraktens indgåelse klassificerer koncernen hvert enkelt afledt finansielt instrument, der opfylder definitionen på et sikringsinstrument i henhold til IAS 39, som sikring af en specifik, sikret post, enten: i) et indregnet aktiv eller en indregnet forpligtelse (sikring af dagsværdi), ii) en forventet finansiell transaktion eller fast aftale (sikring af pengestrømme), eller iii) sikring af en nettoinvestering i en udenlandsk enhed.

Noter

Alle kontrakter måles ved første indregning til dagsværdien og derefter til dagsværdi på balancedagen. Værdireguleringer på afledte finansielle instrumenter, som er klassificeret som sikring af forventede transaktioner indregnes i anden totalindkomst, såfremt sikringen er effektiv. De akkumulerede værdireguleringer af disse kontrakter fjernes fra egenkapitalen og indregnes i resultatopgørelsen under finansielle indtægter eller finansielle omkostninger, når den sikrede transaktion er indregnet i resultatopgørelsen.

Afledte finansielle instrumenter til sikring af tilgodehavender og gæld i fremmed valuta måles til dagsværdi på balancedagen. Værdireguleringer indregnes i resultatopgørelsen under finansielle indtægter eller finansielle omkostninger, sammen med enhver værdiregulering af det sikrede aktiv eller passiv vedrørende den sikrede risiko.

Afledte finansielle instrumenter anvendt til sikring af nettoinvesteringer i dattervirksomheder måles til dagsværdi på basis af forskellen mellem swapkursen og balancedagens kurs, og værdireguleringen indregnes i anden totalindkomst.

Selv om den nuværende brug af afledte finansielle instrumenter udgør en effektiv økonomisk sikring i overensstemmelse med koncernens risikostyringspolitik, opfylder ikke alle afledte finansielle instrumenter de detaljerede krav til anvendelse af regnskabsmæssig sikring i IAS 39.

De afledte finansielle instrumenter, som ikke opfylder kravene i IAS 39 indregnes første gang til dagsværdi. Indregningen foretages direkte i resultatopgørelsen under finansielle indtægter (eller omkostninger).

Alle dagsværdier er baseret på priser opgjort til markedsværdi med udgangspunkt i data fra aktive markeder eller standardmodeller for prisfastsættelse.

Den akkumulerede nettodagsværdi af afledte finansielle instrumenter indregnes som værdipapirer/øvrige finansielle aktiver, hvis den er positiv, eller andre gældsforpligtelser, hvis den er negativ.

Hensatte forpligtelser

Hensatte forpligtelser, herunder skatte- og juridiske sager, indregnes, når koncernen som følge af tidligere begivenheder har en retlig eller faktisk forpligtelse, som vil medføre et sandsynligt træk på koncernens økonomiske ressourcer, hvis størrelse kan skønnes pålideligt. I denne sammenhæng laver koncernen estimatet baseret på det mest sandsynlige udfald af sagen. I de tilfælde hvor et pålideligt estimat ikke kan laves, bliver sagerne oplyst som eventualforpligtelse.

Øvrig regnskabspraksis

Konsolidering

Koncernregnskabet omfatter Novo Nordisk Fonden (moderfond) og de virksomheder, hvori Novo Nordisk Fonden direkte eller indirekte besidder mere end 50% af stemmeretten eller på anden måde har en bestemmende indflydelse (dattervirksomheder). Novo Nordisk Fonden og dattervirksomhederne benævnes samlet koncernen.

Virksomheder, som ikke er dattervirksomheder, men hvor koncernen ejer mellem 20% og 50% af stemmeretten eller på anden måde udøver en betydelig indflydelse på den driftsmæssige og finansielle ledelse, betragtes som associerede virksomheder.

Koncernregnskabet udarbejdes på grundlag af regnskaber for moderfonden og dattervirksomhederne ved sammenlægning af regnskabsposter med ensartet indhold og med efterfølgende eliminering af interne transaktioner, interne aktiebesiddelser og mellemværender samt urealiserede koncerninterne fortjenester og tab. Koncernregnskabet er baseret på regnskaber udarbejdet i overensstemmelse med den anvendte regnskabspraksis for Novo Nordisk Fond koncernen.

Novo Nordisk Fonden - Koncernen

Noter

Erhvervelse af nye virksomheder behandles regnskabsmæssigt efter overtagelsesmetoden. Kostprisen måles til dagsværdien af de overdragne aktiver og de afholdte og pådragede forpligtelser på overtagelsestidspunktet med tillæg af omkostninger, der er direkte forbundet med overtagelsen. Identificerbare overtagne aktiver og pådragede forpligtelser og eventualforpligtelser i forbindelse med en virksomhedssammenslutning måles ved første indregning til dagsværdien på overtagelsestidspunktet uanset omfanget af en eventuel minoritetsinteresse. Eventuelle positive forskelle mellem kostprisen og dagsværdien af koncernens andel af de overtagne identificerbare nettoaktiver indregnes som goodwill.

Nyanskaffede og afhændede virksomheder indregnes i resultatopgørelsen i den periode, hvor Novo Nordisk Fonden har ejet virksomheden. Sammenligningstal reguleres ikke for afhændede eller nyanskaffede virksomheder.

Omregning af fremmed valuta

Funktionel valuta og præsenteringsvaluta

Regnskabsposter for hver af koncernens enheder måles ved anvendelse af den valuta, som benyttes i det primære økonomiske miljø, hvori enheden driver virksomhed. Koncernregnskabet præsenteres i danske kroner (DKK), som er moderfondens funktionelle valuta og præsenteringsvaluta.

Omregning af transaktioner og beløb

Transaktioner i fremmed valuta omregnes til den funktionelle valuta efter transaktionsdagens valutakurser. Valutakursgevinster og -tab ved afviklingen af disse transaktioner samt ved omregning af monetære aktiver og forpligtelser i fremmed valuta til balancedagens valutakurser indregnes i resultatopgørelsen, undtagen når de udskydes over egenkapitalen, idet de opfylder betingelserne for sikring af pengestrømme og nettoinvesteringer.

Kursdifferencer opstået ved omregningen af ikke-monetære poster, såsom aktier til dagsværdi indregnet i resultatopgørelsen, indregnes som en del af dagsværdigevinsten eller -tabet.

Kursdifferencer opstået ved omregningen af ikke-monetære poster, såsom aktier klassificeret som finansielle aktiver, der er disponible for salg, indregnes i dagsværdireserven under egenkapitalen.

Omregning af tilknyttede virksomheder

Regnskaber for udenlandske dattervirksomheder omregnes til danske kroner ved anvendelse af balancedagens valutakurser for balanceposter og gennemsnitlige valutakurser for resultatopgørelsens poster.

Alle kursreguleringer er indregnet i resultatopgørelsen bortset fra kursdifferencer, der opstår ved:

- omregning af dattervirksomhedernes nettoaktiver ved regnskabsårets begyndelse til balancedagens valutakurser,
- at dattervirksomhedernes resultatopgørelse omregnes til gennemsnitlige valutakurser, hvorimod deres balancer omregnes til balancedagens valutakurser,
- omregning af langfristede koncernmellemværender, der betragtes som et tillæg til nettoaktiverne i dattervirksomhederne,
- omregning af kapitalandele i associerede virksomheder.

Ovenstående kursdifferencer indregnes som øvrig totalindkomst under egenkapitalen.

Noter

Indtægter af investeringsaktiviteter og andre driftsindtægter

Indtægter af investeringsaktiviteter og andre driftsindtægter består af licensindtægter, tilskud fra offentlige myndigheder til forskningsprojekter og andre driftsindtægter (netto) af sekundær karakter i forhold til koncernens hovedaktiviteter. Endvidere indeholder posten engangsindtægter (netto) vedrørende salg af immaterielle rettigheder samt afkast på life science investeringer og finansielle investeringer.

Immaterielle aktiver

Goodwill

Goodwill består af et positivt forskelsbeløb mellem kostpris og dagsværdien af identificerbare nettoaktiver i det erhvervede selskab. Goodwill vedrørende datterselskaber er indregnet under Immaterielle anlægsaktiver. Goodwill ved erhvervelse af associerede virksomheder indregnes i kapitalandele i associerede virksomheder.

Goodwill testes årligt for værdiforringelse og indregnes til historisk kostpris med fradrag af akkumulerede tab ved værdiforringelse. Gevinster og tab ved afhændelse af en enhed inkluderer den regnskabsmæssige værdi af goodwill vedrørende den afhændede enhed.

Goodwill allokeres til pengestrømsfrembringende enheder med henblik på test for værdiforringelse.

Patenter, licenser og andre immaterielle aktiver

Patenter, licenser og andre immaterielle aktiver indregnes til historisk kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger og eventuelle tab ved værdiforringelse.

Afskrivninger foretages lineært over aktivets forventede brugstid (3-20 år).

Interne udviklingsomkostninger og hermed forbundet software i forbindelse med større it-projekter til internt brug aktiveres under andre immaterielle anlægsaktiver.

Materielle aktiver

Materielle aktiver måles til historisk kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Kostprisen for egenfremstillede aktiver inkluderer omkostninger, der kan henføres direkte til fremstillingen af aktiverne.

Grunde afskrives ikke. Afskrivninger foretages lineært over følgende forventede brugstider:

- Bygninger, 12-50 år.
- Produktionsanlæg og maskiner, 5-16 år.
- Andre anlæg, driftsmateriel og inventar, 3-18 år.

Aktivernes restværdi og brugstid vurderes og reguleres om nødvendigt ved hver balancedag. Et aktivs regnskabsmæssige værdi nedskrives straks til genindvindingsværdien, hvis aktivets regnskabsmæssige værdi overstiger den anslåede genindvindingsværdi.

Fortjeneste eller tab ved afhændelse eller bortskaffelse af aktiver indregnes i resultatopgørelsen under samme funktioner som de tilhørende afskrivninger.

Leasing

Leasing af aktiver, hvor koncernen reelt opnår de fordele og risici, der er forbundet med ejerskabet af aktivet, er aktiveret som finansielt leasede aktiver under Materielle anlægsaktiver og afskrives over den forventede brugstid i overensstemmelse med de ovenfor anførte afskrivningsperioder. De tilsvarende finansielle leasingforpligtelser er indregnet under forpligtelser.

Leasingomkostninger vedrørende operationel leasing indregnes løbende i resultatopgørelsen over leasingperioden.

Novo Nordisk Fonden - Koncernen

Noter

Kapitalandele i associerede virksomheder

Kapitalandele i associerede virksomheder indregnes efter den indre værdis metode, dvs. til den forholdsmæssige andel af den regnskabsmæssige indre værdi i disse virksomheder opgjort ved anvendelse af koncernens regnskabspraksis.

Goodwill vedrørende associerede virksomheder er indregnet i kapitalandele i associerede virksomheder.

Nedskrivninger

Materielle, finansielle og immaterielle aktiver, inkl. goodwill, testes for tab ved værdiforringelse, når der er indikation på at den regnskabsmæssige værdi muligvis ikke kan genindvindes. Goodwill testes endvidere årligt for værdiforringelse. Et tab ved værdiforringelse indregnes med det beløb, hvormed aktivets regnskabsmæssige værdi overstiger genindvindingsværdien, dvs. den højeste værdi af aktivets nettosalgspris eller nytteværdi.

Med henblik på vurdering af værdiforringelse grupperes aktiverne i den mindste gruppe af aktiver, der frembringer selvstændige identificerbare pengestrømme (pengestrømsfrembringende enheder).

Øvrige finansielle investeringer

Koncernen opdeler øvrige finansielle investeringer i 2 grupper: life science investeringer og værdipapirer.

Life science investeringer

Life science investeringer består af finansielle aktiver indregnet til dagsværdi via resultatopgørelsen ved første indregning.

Indregning og måling af life science investeringer

Køb og salg af life science investeringer indregnes på afregningstidspunktet. life science investeringer indregnes første gang til dagsværdi og værdireguleres efterfølgende til dagsværdi.

Life science investeringer fragår, når retten til at modtage pengestrømme fra investeringen er udløbet eller er blevet overdraget, og koncernen har overdraget alle væsentlige risici og fordele forbundet med ejendomsretten.

Realiserede og urealiserede gevinster og tab som følge af ændringer i dagsværdien indregnes i resultatopgørelsen i det regnskabsår, de opstår.

For life science virksomheder fastsættes dagsværdien til aktuelle købskurser for børsnoterede værdipapirer. For unoterede værdipapirer fastsættes dagsværdien ud fra relevante værdiansættelsesmetoder, baseret på sammenlignelige transaktioner på markedsvilkår, kapitaludvidelser og lignende. Såfremt dagsværdien ikke kan fastsættes med tilstrækkelig pålidelighed indregnes de pågældende investeringer til kostpris.

Værdipapirer

Værdipapirer består af finansielle aktiver indregnet til dagsværdi via resultatopgørelsen ved første indregning. Aktiver i denne gruppe klassificeres som kortfristede aktiver, hvis de forventes realiseret inden for 12 måneder efter balancedagen.

Noter

Indregning og måling af værdipapirer

Køb og salg af værdipapirer indregnes på afregningstidspunktet. Værdipapirer indregnes første gang til dagsværdi og værdireguleres efterfølgende til dagsværdi.

Værdipapirer fragår, når retten til at modtage pengestrømme fra investeringen er udløbet eller er blevet overdraget, og koncernen har overdraget alle væsentlige risici og fordele forbundet med ejendomsretten.

Realiserede og urealiserede gevinster og tab som følge af ændringer i dagsværdien indregnes i resultatopgørelsen i det regnskabsår, de opstår.

Dagsværdien af børsnoterede værdipapirer er baseret på aktuelle købskurser. For unoterede værdipapirer fastsættes dagsværdien ud fra relevante værdiansættelsesmetoder, baseret på sammenlignelige transaktioner på markedsvilkår, kapitaludvidelser og lignende. Såfremt dagsværdien på aktier ikke kan fastsættes med tilstrækkelig pålidelighed indregnes de pågældende investeringer til kostværdi.

Varebeholdninger

Råvarer og hjælpematerialer måles til kostpris opgjort efter FIFO-princippet.

Varer under fremstilling og fremstillede færdigvarer måles til kostpris opgjort efter FIFO-princippet. Kostprisen omfatter direkte produktionsomkostninger som råvarer og hjælpematerialer med tillæg af energi og direkte løn i produktionen samt indirekte produktionsomkostninger som personaleomkostninger, afskrivninger, vedligeholdelse m.m. De indirekte produktionsomkostninger måles på baggrund af en standardomkostningsmetode, der gennemgås regelmæssigt for at sikre relevante forudsætninger vedrørende kapacitetsudnyttelse, gennemløbstid m.m.

For varebeholdninger, hvor den forventede salgspris med fradrag af eventuelle færdiggørelsesomkostninger og omkostninger til at effektivere salget (nettorealisationsværdien) er lavere end den regnskabsmæssige værdi, foretages nedskrivning med den værdi, hvormed den regnskabsmæssige værdi overstiger nettorealisationsværdien.

Udlån og Tilgodehavender

Udlån og tilgodehavender er ikke-afledte finansielle aktiver med faste eller bestemmelige betalinger, som ikke er noteret på et aktivt marked. Udlån og tilgodehavender indregnes i tilgodehavender fra salg og andre tilgodehavender i balancen.

Tilgodehavender fra salg og andre tilgodehavender indregnes til amortiseret kostpris med fradrag af nedskrivninger til imødegåelse af tab på dubiøse debitorer. Nedskrivninger er baseret på en individuel vurdering af hvert enkelt tilgodehavende, som også omfatter en vurdering af betalingsrisici forbundet med de enkelte lande.

Udlån og tilgodehavender indregnes til amortiseret kostpris i henhold til den effektive rente-metode.

Skat

Selskabsskat i resultatopgørelsen omfatter årets aktuelle skat samt ændring i hensættelse til udskudt skat.

Udskudt skat hensættes baseret på den balanceorienterede gældsmetode og omfatter alle midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssige og skattemæssige værdier i de enkelte concernselskabers balancer samt fremførbare skattemæssige underskud, der kan realiseres. Udskudt skat måles og vurderes endvidere til dækning af den genbeskatning af underskud i sambeskattede udenlandske dattervirksomheder, der vurderes at blive aktive ved afhændelse af aktierne eller på grund af udløsning af genbeskatning. Skatteværdien af fremførbare skattemæssige underskud indgår i opgørelsen af den udskudte skat, såfremt det er sandsynligt, at underskuddene udnyttes. Udskudt skat måles efter gældende skatteregler og med den skattesats, der forventes at være gældende, når de midlertidige forskelle udlignes. Ændringer i udskudt skat som følge af ændringer i skattesatserne indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat og direkte på egenkapitalen med den del, der kan henføres til posteringer direkte på egenkapitalen.

Skyldig skat/tilgodehavende skat omfatter betalbar skat beregnet med udgangspunkt i årets forventede skattepligtige indkomst samt eventuel regulering af tidligere års betalbare skat.

Koncernen er omfattet af de danske skattemæssige regler om tvungen sambeskatning, hvorfor dattervirksomhederne sambeskatte. Skatten for de enkelte selskaber er fuldt ud fordelt på basis af den forventede skattepligtige indkomst. De sambeskattede virksomheder indgår i acontoskatteordningen.

Personaleydelser

Lønninger, bidrag til social sikring, betalt fravær og sygefravær, bonusser og ikke-monetære ydelser indregnes i det regnskabsår, hvor koncernens ansatte har udført den tilknyttede arbejdsydelse. Omkostninger vedrørende koncernens langfristede personaleydelse periodiseres, så de følger arbejdsydelse udført af de pågældende ansatte.

Noter

Pensioner

Koncernen har indgået en række ydelsesbaserede og bidragsbaserede pensionsordninger over hele verden.

Omkostningerne for regnskabsåret vedrørende ydelsesbaserede ordninger fastsættes på basis af den fremskrevne akkumulerede enhedsmetode (projected unit credit-metoden). Omkostningerne afspejler ydelser udført af de ansatte indtil værdiansættelsesdagen og baseres på aktuarmæssige forudsætninger, primært vedrørende de diskonteringsssatser, der anvendes til at fastsætte nutidsværdien af ydelserne, de forventede fremtidige lønvækstrater samt den forventede langsigtede afkastningsgrad af pensionsordningsaktiverne. Diskonteringsssatserne baseres på markedsrenterne af erhvervsobligationer med høj kreditværdighed i de pågældende lande.

Aktuarmæssige gevinster og tab, der skyldes justeringer som følge af erfaringer og ændringer i de aktuarmæssige forudsætninger, indregnes i Anden totalindkomst i den periode, de opstår. Ændringer til pensionsomkostninger vedrørende tidligere regnskabsår indregnes straks i Resultatopgørelsen.

Pensionsaktiver og -forpligtelser i forskellige ydelsesbaserede ordninger modregnes ikke, medmindre koncernen har en juridisk ret til at anvende overskuddet i en pensionsordning til indfrielse af forpligtelser i en anden pensionsordning. Pensionsaktiver kan kun indregnes i det omfang, koncernen er i stand til at opnå fremtidige økonomiske fordele i form af refusion fra pensionsordningen eller reduktion af fremtidige ydelser.

Koncernens bidrag til bidragsbaserede pensionsordninger omkostningsføres i resultatopgørelsen for det regnskabsår, som de vedrører.

Aktiebaseret vederlæggelse

Koncernen har etableret både kontant- og egenkapitalafregnede aktiebaserede vederlæggelsesordninger. Dagsværdien af de ydelser, medarbejderne leverer til gengæld for tildeling af optioner eller aktier, indregnes som en omkostning og fordeles over optjeningsperioden.

Det samlede beløb, der omkostningsføres over optjeningsperioden, fastsættes på baggrund af dagsværdien af de tildelte optioner eller aktier, eksklusivt virkningen af eventuelle ikke-markedsbestemte betingelser for retserhvervelse. Dagsværdien fastsættes på tildelingstidspunktet. Ikke-markedsbestemte betingelser for retserhvervelse indgår i antagelserne om det antal optioner, der forventes at kunne udnyttes. Koncernen revurderer ved hver balancedag sine skøn over antallet af optioner, der forventes at kunne udnyttes. Koncernen indregner eventuelle virkninger af revurderingen af oprindelige estimater i resultatopgørelsen med en tilsvarende regulering i egenkapitalen over den resterende optjeningsperiode. Reguleringer, der vedrører tidligere år, indregnes i resultatopgørelsen i reguleringsåret.

Værdien af egenkapitalafregnede ordninger modposteres på egenkapitalen. Værdien af kontantafregnede ordninger, som modposteres under andre kortfristede gældsforpligtelser, reguleres ved hver periodeafslutning til dagsværdi, og efterfølgende værdiregulering af dagsværdi indregnes under finansielle poster i resultatopgørelsen.

Forpligtelser

Forpligtelser måles generelt til amortiseret kostpris medmindre andet specifikt fremgår andetsteds.

Pengestrømsopgørelsen

Pengestrømsopgørelsen for koncernen er opstillet efter den indirekte metode med udgangspunkt i årets resultat. Koncernens pengestrømsopgørelse viser pengestrømme fra drifts-, investerings- og finansieringsaktivitet, årets forskydning i likvide reserver samt koncernens likvide reserver ved årets begyndelse og slutning.

Likvide reserver består af likvide beholdninger og værdipapirer med en oprindelig løbetid på under tre måneder fratrukket kortfristet bankgæld. I finansielle reserver indgår ligeledes uudnyttede garanterede kreditfaciliteter med en løbetid på mere end ét år.

Supplerende anvendt regnskabspraksis for moderfonden

Kapitalandele i dattervirksomheder

Kapitalandele i dattervirksomheder optages i fondens regnskab til kostpris. I fondens resultatopgørelse medtages udbytte modtaget fra Novo A/S. Gevinst eller tab ved salg af kapitalandele i dattervirksomheder indregnes i resultatopgørelsen.

Uddelinger

Uddelinger fragår egenkapitalen på forpligtelsestidspunktet, der er det tidspunkt, hvor fonden har forpligtet sig over for bevillingsmodtager. Fra det tidspunkt og indtil udbetalingstidspunktet medregnes skyldige uddelinger som en gældsforpligtelse.

De uddelinger, der forventes uddelt i fremtiden medtages under egenkapitalen som hensættelse til senere uddelinger.

Noter

Væsentlige regnskabsmæssige skøn og –vurderinger for koncernen

Ved udarbejdelsen af koncern- og moderfondregnskabet i overensstemmelse med almindeligt gældende regnskabsprincipper er det nødvendigt, at ledelsen foretager skøn og opstiller forudsætninger, der påvirker de rapporterede aktiver og forpligtelser samt oplysninger om eventualaktiver og –forpligtelser på balancedagen(e) og de rapporterede indtægter og omkostninger for regnskabsperioden(erne). Ledelsen baserer sine skøn på historisk erfaring samt en række andre forudsætninger, der menes at være rimelige under de givne omstændigheder. Resultatet heraf danner grundlag for at vurdere de rapporterede regnskabsmæssige værdier af aktiver og forpligtelser samt de rapporterede indtægter og omkostninger, som ikke umiddelbart fremgår fra andet materiale. De faktiske resultater kan afvige fra disse skøn. Skønnene i koncernen er foretaget af ledelserne i henholdsvis Novo Nordisk, Novozymes og Novo A/S og efterfølgende vurderet af fondens ledelse. Fonden anser følgende skøn og dertil hørende vurderinger for væsentlige for udarbejdelsen af koncernregnskabet.

Periodiseringer og hensættelser til kunderabatter

Periodiseringer og hensættelser vedrørende kunderabatter indregnes i samme periode som det hermed forbundne salg. Periodiseringer og hensættelser vedrørende kunderabatter indregnes som en reduktion i omsætningen og indgår i andre hensatte forpligtelser og andre gældsforpligtelser.

Periodiseringerne og hensættelserne er baseret på historiske rabatbetalinger. De beregnes på grundlag af en procent af omsætningen for hvert produkt som defineret i kontrakterne med forskellige kundegrupper.

Faktorer, der komplicerer rabatberegningerne er:

- * identifikation af, hvilke produkter, der er solgt med rabat,
- * hvilke prisbetingelser, der gælder for kunder eller offentlige myndigheder, samt
- * den anslåede periodemæssige forskydning, der er mellem salg og afregning af rabatterne.

De væsentligste salgsrabatter mv. vedrører salg dækket af de amerikanske sygesikringsordninger Medicaid og Medicare. Hensættelser til Medicaid- og Medicare rabatter er beregnet på basis af en kombination af historiske erfaringer, produkt og befolkningsvækst, prisstigninger, indvirkning af kontraktstrategier og specifikke betingelser i de enkelte kontrakter. Beregningerne vedrørende Medicaid involverer fortolkning af relevant lovgivning, som er genstand for udfordringer eller ændringer via fortolkningsbidrag fra offentlige myndigheder. Selv om periodiseringer for Medicaid- og Medicare rabatterne indregnes i samme periode som det hermed forbundne salg, vil disse rabatter typisk blive faktureret til koncernen op til seks måneder senere. På grund af den periodemæssige forskydning, kan der i en given periodes rabatregulering til omsætningen forekomme justeringer, som vedrører rabatperiodiseringer fra tidligere perioder.

Kunderabatter gives til en række sygesikringsordninger. Disse rabatter sikrer, at kunden modtager en rabat efter opnåelse af specifikke ydelsesparametre relateret til produktkøb, formular status og præ-definerede markedsandel- og milepælsbetalinger i forhold til konkurrenter. Eftersom rabataftaler er kontraktligt indgået, bliver rabatter estimeret med udgangspunkt i de specifikke betingelser i de enkelte kontrakter, historiske erfaringer, forventet distributionsmix, produktvækstrater og markedsandel. Koncernen vurderer salgsudviklingen af produkter omfattet af sygesikringsordninger og andre kontraktlige rabatter og justerer hensættelsen løbende for at reflektere de faktiske erfaringer.

Distributør-refusioner relaterer sig til kontraktlige aftaler, som koncernen har med indirekte kunder, fortrinsvis i Nordamerika, om at sælge produkter til priser, som er lavere end listepriiserne faktureret til distributørerne. En distributør-refusion udgør differencen mellem fakturaprisen til distributøren og den indirekte kundes kontraktpris. Hensættelsen til refusionerne er beregnet med udgangspunkt i en kombination af faktorer såsom historiske erfaringer, nuværende lagerbeholdninger hos distributøren, kontraktbetingelser og værdien af krav, som er modtaget, men endnu ikke færdigbehandlede. Distributør-refusioner er typisk afregnet en til tre måneder efter indgåelsen af forpligtelsen.

Koncernen anser de foretagne periodiseringer og hensættelser vedrørende rabatter for rimelige og hensigtsmæssige ud fra aktuelle oplysninger og forhold. De faktiske beløb kan imidlertid afvige fra de beløb, der er anslået af ledelsen.

Novo Nordisk Fonden - Koncernen

Noter

På det amerikanske marked findes den mest komplekse sammensætning af rabatter mv. En opgørelse af Novo Nordisks bruttoomsætning til nettoomsætning er som følger (beløb i DKK mio.):

	2015	2014
Bruttoomsætning	182.779	131.841
Medicaid- og Medicare.rabatter (USA)	(43.073)	(23.100)
Rabatter til sygesikringsordninger (USA)	(4.685)	(2.972)
Distributørrefusioner	(22.030)	(12.858)
Rabatter til sygesikrings- og sundhedsordninger (uden for USA), returvarer og andre rabatter	<u>(5.064)</u>	<u>(4.105)</u>
Total brutto til netto-regulering	(74.852)	(43.035)
Nettoomsætning	<u>107.927</u>	<u>88.806</u>

Indirekte produktionsomkostninger (note 13)

Varer under fremstilling og færdigvarer indregnes til kostpris opgjort efter FIFO-princippet. I kostprisen indgår direkte produktionsomkostninger som råvarer og hjælpematerialer med tillæg af energi og direkte løn i produktionen samt indirekte produktionsomkostninger som personaleomkostninger, afskrivninger, vedligeholdelse m.m.

Indirekte produktionsomkostninger er opgjort ved en standardomkostningsmetode, der gennemgås regelmæssigt for at sikre relevante forudsætninger vedrørende kapacitetsudnyttelse, gennemløbstid og andre relevante faktorer. Ændringer i beregningsmetoden for indirekte produktionsomkostninger inkl. kapacitetsudnyttelsesniveau, gennemløbstid etc. vil kunne påvirke bruttomarginen og den samlede værdiansættelse af varebeholdningerne.

Nedskrivning til imødegåelse af tab på dubiøse debitorer (note 14)

Varedebitorer indregnes til amortiseret kostpris med fradrag af nedskrivninger til imødegåelse af potentielle tab på dubiøse debitorer.

Koncernen foretager nedskrivning til imødegåelse af tab på dubiøse debitorer for anslåede tab på grund af kundernes efterfølgende manglende betalingsevne. Såfremt kundernes økonomiske forhold bliver forværret med forringelse af deres betalingsevne til følge, kan yderligere nedskrivninger blive nødvendige i fremtidige regnskabsperioder. Koncernen analyserer specifikt varedebitorer herunder historiske dubiøse debitorer, kundekonzentrationer, kundernes kreditværdighed, aktuelle økonomiske konjunkturer samt ændringer i kundernes betalingsbetingelser i forbindelse med vurderingen af, om nedskrivningerne til imødegåelse af tab på dubiøse debitorer er tilstrækkelige.

Udskudte skatteaktiver og udskudte skatteforpligtelser (note 16)

Ledelsens vurdering kræves ved fastlæggelsen af koncernens hensættelser til skat, udskudte skatteaktiver og udskudte skatteforpligtelser, samt omfanget for indregning af udskudte skatteaktiver. Koncernen indregner udskudte skatteaktiver, såfremt det er sandsynligt, at der vil være tilstrækkelig skattepligtig indkomst til stede i fremtiden til udnyttelse af de midlertidige forskelle og ikke-anvendte skattemæssige underskud. Ledelsen har taget den fremtidige skattemæssige indkomst i betragtning ved vurderingen af, om udskudte skatteaktiver vil kunne indregnes.

Hensættelser og eventualposter (note 18)

Som led i almindelig forretningspraksis udsteder dele af koncernen kreditnotaer vedrørende produkter, der er udløbet. Der foretages derfor hensættelser vedrørende fremtidige returneringer på baggrund af historiske statistikker over returneringer af produkter. Mønstrer i fremtidige returneringer kan afvige fra tidligere praksis.

Ledelsen vurderer forpligtelser og eventualposter, samt sandsynlige udfald af verserende og fremtidige retssager, der afhænger af fremtidige begivenheder, som af natur derfor er usikre. Ved afgørelsen af det sandsynlige udfald af retssager og skatteforhold etc., inddrager ledelsen vurderinger fra eksterne juridiske rådgivere samt kendte udfald fra retspraksis. En detaljeret redegørelse for de væsentligste retstvister, som koncernen er involveret i, findes i note 24.

Noter

life science investeringer (note 12)

Investering i bioteknologiske virksomheder er forbundet med betydelige risici, idet der er tale om langsigtede investeringer i udvikling af nye lægemidler og teknologier. Koncernen har for at begrænse risikoen spredt sine investeringer geografisk, på forskellige teknologier og på forskellige stadier i udviklingsforløbet i overensstemmelse med koncernens investeringspolitik. life science investeringer værdiansættes til dagsværdi, såfremt dagsværdien kan fastsættes med tilstrækkelig pålidelighed. Alternativt værdiansættes life science investeringer til kostværdi. Der er forbundet usikkerheder med opgørelsen af dagsværdierne på life science investeringerne.

Ledelsen vurderer værdiansættelsen af investeringerne. Der foretages dagsværdiregulering, såfremt der foreligger aktuelle købskurser for noterede værdipapirer, og dagsværdiregulering på unoterede aktier baseret på bl.a. manglende opfyldelse af forsknings og forretningsplaner, efterfølgende finansieringsrunder i selskaberne og nylige transaktioner på sammenlignelige selskaber.

Novo Nordisk Fonden - Koncernen

Noter	2015 DKK mio.	2014 DKK mio.
Note 2 - Personaleomkostninger		
Lønninger	28.618	25.025
Omkostninger til aktiebaseret vederlæggelse	555	465
Pensioner - bidragsbaserede ordninger	2.208	1.920
Pensioner - ydelsesbaserede ordninger	154	142
Andre udgifter til social sikring	2.101	1.861
Andre personaleomkostninger	2.467	2.168
Personaleomkostninger i alt	36.103	31.581
Indeholdt i resultatopgørelsen under følgende funktioner:		
Produktionsomkostninger	10.795	7.939
Salgs- og distributionsomkostninger	13.172	11.034
Forsknings- og udviklingsomkostninger	6.732	6.095
Administrationsomkostninger	3.371	3.644
Licensindtægter og andre driftsindtægter (netto)	852	1.779
	34.922	30.491
Indeholdt i balancen som:		
Aktiveret løn i forbindelse med opførelse af bygninger og produktionsanlæg	957	866
Forskydning i lønandel indeholdt i varebeholdninger	224	224
Personaleomkostninger i alt	36.103	31.581
	Antal	Antal
Gns. antal fuldtidsansatte i Novo Nordisk Fond koncernen	54.949	51.059
	DKK mio.	DKK mio.
Kortsigtede personaleydelse til direktionen	4	3

Nedenstående oversigt viser bestyrelsen i Novo Nordisk Fondens aflønning i Novo Nordisk Fonden og i resten af koncernen.

Beløb i t.kr.	Novo Nordisk Fonden		Øvrige koncernselskaber		Total
	Bestyrelse	Komiteer og udvalg	Bestyrelse	Komiteer og udvalg	
Sten Scheibye	750	0	1.500	0	2.250
Steen Riisgaard	500	0	1.440	0	1.940
Bo Ahrén	250	480	30	0	760
Karsten Dybvad	250	0	0	0	250
Lars Fugger	250	510	250	0	1.010
Marianne Philip	250	0	0	0	250
Anne Marie Kverneland	250	0	600	0	850
Lars Bo Køppler	250	0	500	0	750
Karen Lauberg Lauritsen	250	0	0	0	250
	3.000				

Novo Nordisk Fonden - Koncernen

Noter (fortsat)	2015 DKK mio.	2014 DKK mio.
Note 3 - Honorar til revisorer		
Lovpligtig revision	38	36
Andre erklæringer med sikkerhed	5	4
Skatterådgivning	23	19
Andre ydelser	24	19
Honorar til revisorer i alt	90	78
Note 4 - Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle anlægsaktiver		
Indeholdt i resultatopgørelsen under følgende overskrifter:		
Produktionsomkostninger	3.498	3.198
Salg- og distributionsomkostninger	181	107
Forsknings- og udviklingsomkostninger	874	1.169
Administrationsomkostninger	134	236
Af- og nedskrivninger i alt	4.687	4.710
Note 5 - Indtægter af investeringsaktiviteter og andre driftsindtægter		
Resultat af life science investeringer og værdipapirer	4.884	6.844
Licensindtægter og andre driftsindtægter	958	1.109
Indtægter af investeringsaktiviteter og andre driftsindtægter	5.842	7.953

Novo Nordisk Fonden - Koncernen

Noter (fortsat)	2015 DKK mio.	2014 DKK mio.
Note 6 - Finansielle indtægter		
Renteindtægter	64	287
Kursgevinster på værdipapirer og lignende	809	76
Valutakursgevinster på finansielle instrumenter	7	58
Finansielle indtægter i alt	880	421
Note 7 - Finansielle omkostninger		
Renteomkostninger	777	196
Valutakurstab på finansielle instrumenter	5.940	458
Kurstab på værdipapirer og lignende	31	21
Andre finansielle omkostninger	169	72
Finansielle omkostninger i alt	6.917	747
Note 8 - Selskabsskat		
Aktuel skat af årets resultat	10.447	9.453
Udskudt skat af årets resultat	(1.122)	(1.188)
Skat af årets resultat	9.325	8.265
Regulering vedrørende tidligere år	79	(128)
Selskabsskat i resultatopgørelsen	9.404	8.137
Skat af anden totalindkomst vedrørende udskudt skat	88	(1.076)
Skat af anden totalindkomst	88	(1.076)
Skat af egenkapitalposter vedrørende aktuel skat	-	(28)
Skat af egenkapitalposter vedrørende udskudt skat	(417)	(20)
Skat af egenkapitalposter	(417)	(48)
Reguleringer indregnet for tidligere perioder inkluderer reguleringer som følge af begivenheder i indeværende år relateret til aktuel og udskudt skat for tidligere perioder. Sådanne reguleringer opstår overvejende fra skattebetalinger vedrørende skattesager relateret til transfer pricing samt tilbageførsel af den tilhørende skatteforpligtelse indregnet i tidligere perioder.		
Opgørelse af effektiv skatteprocent:		
Selskabsskattesats i Danmark	23,5%	24,5%
Afvigelse i udenlandske skattesatser (netto)	-2,8%	-1,9%
Ikke-fradragsberettigede omkostninger med fradrag af ikke skattepligtig indkomst	-1,1%	-4,8%
Effekt af ændring i skatteprocent	0,4%	0,0%
Diverse	-1,3%	0,4%
Effektiv skatteprocent	18,7%	18,2%

Novo Nordisk Fonden - Koncernen

Noter (fortsat)

Note 9 - Immaterielle aktiver

DKK mio.	Goodwill	Patenter, licenser og know how	Andre im- materielle aktiver	I alt
2015				
Kostpris ved årets begyndelse	5.984	5.299	3.256	14.539
Valutakursregulering	7	14	44	65
Årets tilgang ved køb af virksomheder	(1.245)	328	960	43
Tilgang i året	-	1.186	121	1.307
Afgang i året	-	(328)	99	(229)
Overført (til)/fra andre poster	-	109	(109)	-
Kostpris ved årets slutning	4.746	6.608	4.371	15.725
Af- og nedskrivninger ved årets begyndelse	175	2.381	1.635	4.191
Valutakursregulering	(42)	(1)	2	(41)
Afskrivninger i året	-	489	190	679
Nedskrivninger i året	-	417	-	417
Tilbageførsel af afskrivninger vedr. afgang i året	-	(255)	(1)	(256)
Overført (til)/fra andre poster	-	9	(9)	-
Af- og nedskrivninger ved årets slutning	133	3.040	1.817	4.990
Regnskabsmæssig værdi ved årets slutning	4.613	3.568	2.554	10.735
2014				
Kostpris ved årets begyndelse	2.045	5.923	2.892	10.860
Valutakursregulering	5	19	32	56
Tilgang ved køb af virksomheder	4.039	(1)	161	4.199
Tilgang i året	-	435	326	761
Afgang i året	(105)	(1.087)	(145)	(1.337)
Overført (til)/fra andre poster	-	10	(10)	-
Kostpris ved årets slutning	5.984	5.299	3.256	14.539
Af- og nedskrivninger ved årets begyndelse	28	1.900	1.067	2.995
Valutakursregulering	(4)	(10)	(5)	(19)
Afskrivninger i året	-	339	201	540
Nedskrivninger i året	179	900	517	1.596
Tilbageførsel af afskrivninger vedr. afgang i året	(28)	(748)	(145)	(921)
Overført (til)/fra andre poster	-	-	-	-
Af- og nedskrivninger ved årets slutning	175	2.381	1.635	4.191
Regnskabsmæssig værdi ved årets slutning	5.809	2.918	1.621	10.348

Der er pr. 31. december 2015 gennemført nedskrivningstest af den regnskabsmæssige værdi af goodwill. Nedskrivningstesten har ikke afdækket behov for yderligere nedskrivning af de bogførte værdier.

Ved nedskrivningstest sammenholdes den enkelte pengestrømsgenererende enheds tilbagediskonterede pengestrømme med de regnskabsmæssige værdier i enheden. Pengestrømme er baseret på budgetter og forretningsplaner for årene 2016-2025. Koncernen har til brug for opgørelse af tilbagediskonterede pengestrømme anvendt en diskonteringsrate på 10,5%, en omsætningsvækst på 9,0% og en generel prisudvikling på 1,5%.

Hovedparten af goodwill relaterer sig til investeringerne i Sonion og Xellia. For yderligere beskrivelse af købsprisallokeringen og regulering af goodwill i Sonion henvises til note 28.

Immaterielle aktiver, der ikke er taget i brug udgør DKK 1.261 mio. (DKK 656 mio. i 2014) primært vedrørende patenter og licenser i relation til udviklingsprojekter.

Novo Nordisk Fonden - Koncernen

Noter (fortsat)

Note 10 - Materielle aktiver

DKK mio.	Grunde og bygninger	Produktionsanlæg og maskiner	Andre anlæg, drifts- og materiel inventar	Materielle anlægsaktiver under udførelse og forudbetalinger for materielle anlægsaktiver	I alt
2015					
Kostpris ved årets begyndelse	22.815	29.972	5.420	6.519	64.726
Årets tilgang ved køb af virksomheder	2	-	-	-	2
Valutakursregulering	196	749	115	109	1.169
Tilgang i året	447	867	451	5.132	6.897
Afgang i året	(173)	(486)	(285)	(103)	(1.047)
Overført (til)/fra andre poster	757	1.819	354	(2.930)	-
Kostpris ved årets slutning	24.044	32.921	6.055	8.727	71.747
Af- og nedskrivninger ved årets begyndelse	9.305	20.058	3.408	67	32.838
Valutakursregulering	23	403	79	-	505
Afskrivninger i året	973	1.929	588	-	3.490
Nedskrivninger for værdiforringelse i året	8	64	23	-	95
Tilbageførsel af afskrivninger vedr. afgang i året	(150)	(435)	(257)	-	(842)
Overført (til)/fra andre poster	(4)	1	3	-	-
Af- og nedskrivninger ved årets slutning	10.155	22.020	3.844	67	36.086
Regnskabsmæssig værdi ved årets slutning	13.889	10.901	2.211	8.660	35.661
2014					
Kostpris ved årets begyndelse	20.996	27.455	4.906	6.038	59.395
Årets tilgang ved køb af virksomheder	205	191	24	29	449
Valutakursregulering	440	606	126	45	1.217
Tilgang i året	267	654	478	3.522	4.921
Afgang i året	(400)	(413)	(442)	(1)	(1.256)
Overført (til)/fra andre poster	1.307	1.479	328	(3.114)	-
Kostpris ved årets slutning	22.815	29.972	5.420	6.519	64.726
Af- og nedskrivninger ved årets begyndelse	8.266	18.025	3.119	-	29.410
Valutakursregulering	103	261	82	(1)	445
Afskrivninger i året	1.054	1.887	484	-	3.425
Nedskrivninger for værdiforringelse i året	185	234	83	68	570
Tilbageførsel af afskrivninger vedr. afgang i året	(303)	(349)	(360)	-	(1.012)
Af- og nedskrivninger ved årets slutning	9.305	20.058	3.408	67	32.838
Regnskabsmæssig værdi ved årets slutning	13.510	9.914	2.012	6.452	31.888

Novo Nordisk Fonden - Koncernen

Noter (fortsat)

Note 11 - Associerede virksomheder

	2015	2014
	DKK mio.	DKK mio.
Kostpris ved årets begyndelse	4.671	4.751
Tilgang i året	78	-
Afgang i året	-	(80)
Kostpris ved årets slutning	<u>4.749</u>	<u>4.671</u>
Værdiregulering ved årets begyndelse	(752)	(675)
Valutakursreguleringer	10	(9)
Resultat før skat	166	129
Afgang i året	-	-
Øvrige reguleringer	<u>(424)</u>	<u>(197)</u>
Værdiregulering ved årets slutning	<u>(1.000)</u>	<u>(752)</u>
Associerede virksomheder til indre værdi ved årets slutning	<u>3.749</u>	<u>3.919</u>

Associerede virksomheder:

Regnskabsoplysninger i sammendrag vedr. associerede virksomheder:

Omsætning	6.425	5.752
Årets resultat	1.365	948
Aktiver i alt	10.974	10.528
Forpligtelser i alt	6.342	5.385

Dagsværdi af aktieposter i børsnoterede associerede virksomheder:

Veloxis Pharmaceuticals A/S	1.240	815
Chr. Hansen Holding A/S	14.606	9.280

Novo Nordisk Fonden - Koncernen

Noter (fortsat)

	2015 DKK mio.			2014 DKK mio.		
	Life science investe- ringer	Værdi- papirer	I alt	life science investe- ringer	Værdi- papirer	I alt
Note 12 - Finansielle aktiver						
Investeringer til dagsværdi						
Anskaffelsessværdi ved årets begyndelse	5.915	17.867	23.782	5.156	16.021	21.177
Tilgang i året	3.493	22.960	26.453	1.670	7.294	8.964
Afgang i året	(2.497)	(11.715)	(14.212)	(911)	(5.448)	(6.359)
Anskaffelsessværdi ved årets slutning	6.911	29.112	36.023	5.915	17.867	23.782
Værdiregulering ved årets begyndelse	3.199	6.988	10.187	956	4.339	5.295
Værdiregulering vedrørende årets afgang	(1.593)	(221)	(1.814)	(316)	75	(241)
Opskrivninger til dagsværdi	2.602	2.805	5.407	3.428	2.656	6.084
Nedskrivninger til dagsværdi	(932)	(273)	(1.205)	(869)	(82)	(951)
Værdiregulering ved årets slutning	3.276	9.299	12.575	3.199	6.988	10.187
Investeringer til dagsværdi ved årets slutning	10.187	38.411	48.598	9.114	24.855	33.969
Bogført værdi af investeringer ved årets slutning	10.187	38.411	48.598	9.114	24.855	33.969
Opdeling på aktivkategorier						
Obligationer	-	7.480	7.480	-	2.973	2.973
Kreditobligationer og emerging market obligationer	-	5.615	5.615	-	3.921	3.921
Aktier	10.187	22.978	33.165	9.114	17.317	26.431
Private equity	-	2.338	2.338	-	644	644
Finansielle aktiver	10.187	38.411	48.598	9.114	24.855	33.969
Fordeling efter værdiansættelsesmetode						
Aktive markedsdata	5.862	32.223	38.085	6.018	22.120	28.138
Direkte eller indirekte observerbare markedsdata	-	3.850	3.850	-	2.083	2.083
Ikke baseret på observerbare markedsdata	4.325	2.338	6.663	3.096	652	3.748
Årets ændring i ikke baseret på observerbare markedsdata	4.325	2.338	6.663	3.096	652	3.748
Ved årets begyndelse	3.096	652	3.748	3.011	1.137	4.148
Tilgang i året	2.010	1.733	3.743	1.149	25	1.174
Afgang i året	(531)	(45)	(576)	(2.541)	(559)	(3.100)
Gevinster/(tab) indregnet i resultatopgørelsen	(250)	(2)	(252)	1.477	49	1.526

Novo Nordisk Fonden - Koncernen

Noter (fortsat)	2015	2014
	DKK mio.	DKK mio.
Note 13 - Varebeholdninger		
Råvarer og hjælpematerialer	2.498	2.156
Varer under fremstilling	9.197	8.070
Færdigvarer	5.263	4.848
Nedskrivninger af varebeholdninger ved årets slutning	<u>(1.434)</u>	<u>(1.176)</u>
Varebeholdninger i alt	<u>15.524</u>	<u>13.898</u>
Indirekte produktionsomkostninger inkluderet i varer under fremstilling og færdigvarer	6.438	6.495
Omkostningsførte nedskrivninger af varebeholdninger i årets løb udgør	797	571
Tilbageførte nedskrivninger af varebeholdninger i årets løb udgør	315	191
Note 14 - Tilgodehavender fra salg		
Tilgodehavende fra salg (brutto)	19.915	16.832
Nedskrivning til imødegåelse af tab på dubiøse debitorer:		
Ved årets begyndelse	1.111	1.145
Ændring af nedskrivning i året	123	(15)
Realiserede tab	<u>72</u>	<u>(20)</u>
Ved årets slutning	<u>1.306</u>	<u>1.110</u>
Tilgodehavender fra salg i alt	<u>18.609</u>	<u>15.722</u>
Forfaldne med mellem 1 og 179 dage	1.247	601
Forfaldne med mellem 180 og 359 dage	34	41
Den regnskabsmæssige værdi af tilgodehavende fra salg svarer tilnærmelsesvis til deres dagsværdier.		

Novo Nordisk Fonden - Koncernen

Noter (fortsat)	2015	2014
	DKK mio.	DKK mio.
Note 15 - Langfristede lån og derivater		
Kreditinstitutter	3.233	1.855
Kreditinstitutter ved årets slutning	3.233	1.855
Afledte og andre finansielle instrumenter	-	29
Langfristede gældsforpligtelser ved årets slutning	3.233	1.884
Lån og prioritetsgæld fordeler sig på følgende valutaer:		
DKK	368	129
EUR	1.216	1.137
USD	1.649	513
Andre valutaer	-	105
	3.233	1.884

Den regnskabsmæssige værdi af lån svarer til dagsværdien.

Novo Nordisk Fonden - Koncernen

Noter (fortsat)

Note 16 - Hensættelse til udskudt skat

Udskudte skatter opstår som følge af midlertidige forskelle mellem de regnskabsmæssige og de skattemæssige balancer i det enkelte konsoliderede selskaber og fra fremførbare skattemæssige underskud, der kan realiseres ved anvendelse af den balanceorienterede gælds metode. Udskudt skat måles efter gældende skatteregler og med den skattesats, der forventes at være gældende, når de midlertidige forskelle udlignes.

Ikke-udloddet indtjening er tilbageholdt i datterselskaberne med henblik på reinvestering. Der foretages ikke hensættelse vedrørende indkomstskat, der ville blive betalbar ved udlodning af sådanne indtjening. Såfremt indtjeningen blev udloddet, ville det medføre en uvæsentlig skatteforpligtelse på basis af aktuel gældende skattelovgivning.

Der er ikke afsat udskudt skat på forskelle vedrørende investeringer i datterselskaber, filialer og associerede virksomheder, da disse forskelle i sagens natur er permanente. Udskudt skat er imidlertid beregnet, såfremt forskellene er fradragsberettigede.

	2015	2014
	DKK mio.	DKK mio.
Ved årets begyndelse	(4.869)	(2.540)
Udskudt skat på årets resultat	(1.090)	(1.067)
Reklassificering til tilgodehavende/ skyldig selskabsskat		
Reklassificering fra Andre forpligtelser		
Tilgang ved køb af virksomheder	23	27
Regulering vedrørende tidligere år	18	-
Skat af anden totalindkomst	87	(1.076)
Skat på egenkapitalposter	(377)	(20)
Valutakursreguleringer	(133)	(193)
Hensættelse til udskudt skat i alt	(6.341)	(4.869)
Udskudte skatteaktiver	7.319	5.914
Udskudte skatteforpligtelser	978	1.045
Hensættelse til udskudt skat i alt	(6.341)	(4.869)

Specifikation:

2015:

	Aktiver	Forpligtelser	I alt
Immaterielle og materielle aktiver	(1.347)	3.319	1.972
Indirekte produktionsomkostninger	-	-	-
Ikke-realiseret fortjeneste på varesalg mellem koncernvirksomheder	(4.650)	1.057	(3.593)
Hensættelser	(2.566)	-	(2.566)
Fremførbart skattemæssigt underskud	(144)	-	(144)
Diverse	(2.373)	363	(2.010)
	(11.080)	4.739	(6.341)
Modregning af udskudte skatteaktiver og skatteforpligtelse vedrørende indkomstskat på lignet af samme skattemyndighed	3.761	(3.761)	-
	(7.319)	978	(6.341)

2014:

De udskudte skatteaktiver og -forpligtelser fordeler sig på de forskellige balanceposter som følger:

Immaterielle og materielle aktiver	(997)	2.812	1.815
Indirekte produktionsomkostninger	(508)	1.141	633
Ikke-realiseret fortjeneste på varesalg mellem koncernvirksomheder	(3.665)	-	(3.665)
Hensættelser	(2.057)	-	(2.057)
Fremførbart skattemæssigt underskud	(128)	-	(128)
Diverse	(1.873)	406	(1.467)
	(9.228)	4.359	(4.869)
Modregning af udskudte skatteaktiver og skatteforpligtelse vedrørende indkomstskat på lignet af samme skattemyndighed	3.314	(3.314)	-
	(5.914)	1.045	(4.869)

Fremførbart skattemæssigt underskud

Udskudte skatteaktiver er indregnet på fremførbare skattemæssige underskud, der modsvarer indkomst, som sandsynligvis vil blive realiseret i fremtiden. Udskudt skat vedrørende skattemæssigt underskud på DKK 274 mio. (2014 DKK 582 mio.) er ikke indregnet i balancen.

Novo Nordisk Fonden - Koncernen

Noter (fortsat)

Note 17 - Hensættelse til pensioner

Koncernen har indgået en række bidragsbaserede pensionsordninger over hele verden. Koncernens bidrag til de bidragsbaserede pensionsordninger indregnes i Resultatopgørelsen som omkostninger i det regnskabsår, de vedrører. I enkelte lande har koncernen også ydelsesbaserede ordninger, primært i Japan, Tyskland, USA og Schweiz. Årets omkostninger til ydelsesbaserede ordninger fastsættes på basis af den såkaldte projected unit credit-metode. Denne metode afspejler det arbejde, de ansatte har udført indtil tidspunktet for værdiansættelsen. Metoden er baseret på aktuarmæssige forudsætninger, primært vedrørende de diskonteringssatser, der er brugt til at beregne ydelseernes nutidsværdi, samt de forventede fremtidige lønstigninger. Diskonteringssatserne fastsættes på baggrund af markedsrenten på virksomhedsobligationer med høj kreditværdighed i de pågældende lande.

Aktuarmæssige gevinster og tab, der skyldes justeringer som følge af erfaringer og ændringer i de aktuarmæssige forudsætninger, indregnes i Anden totalindkomst i den periode, de opstår. Ændringer til pensionsomkostninger vedrørende tidligere regnskabsår indregnes straks i Resultatopgørelsen.

Pensionsaktiver indregnes kun i det omfang, koncernen kan opnå fremtidige økonomiske fordele i form af refusion fra pensionsordningen eller reduktion af fremtidige ydelser.

Koncernens ydelsesbaserede ordninger er pensions- og sygesikringsordninger, der er afdækket gennem indbetalinger fra koncernens selskaber og fra de ansatte til pensionsfonde, der er uafhængige af koncernen. Hvis en ordning er uafdækket, indregnes en pensionsforpligtelse i koncernens balance. Omkostninger til pensionsydelser indgår under produktionsomkostninger, salgs- og distributionsomkostninger, forsknings- og udviklingsomkostninger og administrationsomkostninger.

Andre pensionsydelser består primært af sygesikringsordninger for fratrådte medarbejdere, hovedsageligt i USA.

	2015 DKK mio.	2014 DKK mio.
Pensionsforpligtelser		
Ved årets begyndelse	1.031	688
Omkostninger indregnet i Resultatopgørelsen	154	146
Aktuarmæssige (gevinster)/tab indregnet i Anden totalindkomst	37	245
Valutakursregulering indregnet i Anden totalindkomst	60	37
Arbejdsgiverbidrag	(96)	(85)
Forpligtelse indregnet i balancen	1.186	1.031
Pensionsforpligtelser	2.268	1.975
Dagsværdi af ordningernes aktiver	1.082	944
Uafdækkede pensionsforpligtelser ved årets slutning (netto)	1.186	1.031

Vægtede gennemsnitlig aktivfordeling af afdækkede pensionsforpligtelser

Genforsikring	64%	67%
Aktier	8%	8%
Obligationer	23%	22%
Likvide beholdninger	3%	2%
Ejendomme	2%	1%
	100%	100%

Forudsætninger for værdiansættelse

Diskonterings-sats	2%	2%
Forventede fremtidige lønstigninger	2%	2%

Der udføres årlige aktuarmæssige beregninger og værdiansættelser for alle større ydelsesbaserede pensionsordninger. Forudsætninger vedrørende fremtidig dødelighed er baseret på aktuarmæssig rådgivning i overensstemmelse med offentliggjorte statistikker og erfaringer i det enkelte land. En ændring på 1 procentpoint i diskonteringsfaktoren vil ændre forpligtelsen med DKK 323 mio hhv. DKK 414 mio., mens en ændring på 1 procentpoint i fremtidige vederlag vil ændre forpligtelsen med DKK 94 mio. hhv. DKK 84 mio. kr.

Novo Nordisk Fonden - Koncernen

Noter (fortsat)

2015
DKK mio.   **2014**
DKK mio.

Note 18 - Andre hensatte forpligtelser

DKK mio.	Hensættelse til rabatter	Hensættelse til returvarer	Andre hensatte forpligtelser	I alt	I alt
Ved årets begyndelse	11.002	797	3.842	15.641	10.923
Tilgang i året	45.190	319	1.131	46.640	28.917
Tilbageført i året	-	-	(129)	(129)	(507)
Anvendt i året	(40.958)	(313)	(625)	(41.896)	(24.847)
Valutakursreguleringer	1.274		84	1.358	1.155
Ved årets slutning	16.508	803	4.303	21.614	15.641
Specifikation af andre hensatte forpligtelser					
Langfristede	-	482	3.381	3.863	3.342
Kortfristede	16.508	321	922	17.751	12.299
	16.508	803	4.303	21.614	15.641

Hensættelse til rabatter

I nogle lande afhænger de faktiske rabatter af hvilke kunder produkter sælges til. De faktorer, der komplicerer kalkulationerne af rabatter, er identifikation af, hvilke produkter, der er blevet solgt med rabat, hvilke prisbetingelser, der er gældende for henholdsvis kunder eller offentlige myndigheder, samt den anslåede periodemæssige forskydning, der er mellem salget og betalingen af rabatten.

Hensættelse til returvarer

Som led i almindelig forretningspraksis udsteder Novo Nordisk kreditnotaer vedrørende produkter, der er udløbet. Hensættelser vedrørende fremtidige returneringer foretages derfor på baggrund af historiske statistikker over returneringer af produkter efter Novo Nordisk's bedste skøn. Hensættelsen forventes anvendt inden for den normale forretningscyklus.

Andre hensatte forpligtelser

Andre hensatte forpligtelser omfatter forskellige typer hensatte forpligtelser opgjort efter ledelsens bedste skøn.

2015
DKK mio.   **2014**
DKK mio.

Note 19 - Kortfristede gældsforpligtelser

Bankgæld og kassekreditter	1.397	852
Afdrag på langfristede gældsforpligtelser, som forfalder inden for et år	-	1.802
Finansielle instrumenter	-	-
Bankgæld i alt	1.397	2.654

Ultimo året havde koncernen uudnyttede garanterede kreditfaciliteter på 7.039 mio. kr. (11.529 mio. kr. i 2014). De uudnyttede garanterede kreditfaciliteter er garanteret af en række danske og udenlandske banker. De uudnyttede kreditfaciliteter udløber inden for de kommende 5 år.

Novo Nordisk Fonden - Koncernen

Noter (fortsat)	2015	2014
	DKK mio.	DKK mio.
Note 20 - Andre gældsforpligtelser		
Skyldige personaleomkostninger	5.629	5.168
Skyldige skatter og afgifter	900	748
Periodeafgrænsningsposter	6.063	4.857
Skyldig støtte	3.209	3.082
Anden gæld	3.909	4.956
	<hr/>	<hr/>
Andre gældsforpligtelser i alt	19.710	18.811
Den regnskabsmæssige værdi af andre gældsforpligtelser svarer tilnærmelsesvis til dagsværdien.		
Note 21 - Andre tilbageførte poster uden likviditetseffekt		
Gevinst ved salg af materielle anlægsaktiver	9	33
Urealiseret (gevinst)/tab på værdipapirer o.lign.	(6.426)	(7.070)
Urealiseret (gevinst)/tab på valuta	152	(253)
Stigning/(fald) i hensættelser	6.160	3.138
Reklassifikation fra arbejdskapitalen (andre forpligtelser)		-
Aktiebaseret aflønning	548	465
Andet	(399)	(225)
	<hr/>	<hr/>
Andre tilbageførte poster uden likviditetseffekt	44	(3.912)
Note 22 - Likvide reserver		
Likvide beholdninger ved årets slutning	19.271	17.709
Kortfristet bankgæld og kassekreditter ved årets slutning	(1.130)	(852)
	<hr/>	<hr/>
Likvide reserver ved årets slutning	18.141	16.857

Ultimo 2015 og 2014 var der ingen omsætningspapirer med en oprindelig forfaldstid på mindre end 3 måneder.

Novo Nordisk Fonden - Koncernen

Noter (fortsat)

Note 23 - Afledte finansielle instrumenter

Koncernen anvender en række finansielle instrumenter til at sikre valutarisici, og i overensstemmelse med koncernens finanspolitik sikrer koncernen udelukkende kommercielle risici og anvender derfor ikke finansielle instrumenter til handels- og spekulative formål. Koncernens sikring af valuta er inddelt i sikring af forventede transaktioner (sikring af pengestrømme), sikring af aktiver og passiver (sikring af dagsværdi) og sikring af nettoinvesteringer.

Sikring af forventede transaktioner

Nedestående tabel viser dagsværdien af koncernens sikring af pengestrømme for 2015 og 2014 fordelt på sikringsinstrumenter og de vigtigste valutaer. Dagsværdien af de finansielle instrumenter, der opfylder kriterierne for behandling som sikringsinstrumenter i henhold til IAS 39, er indregnet direkte i totalindkomsten, indtil de sikrede poster indregnes i resultatopgørelsen. Dagsværdien af de finansielle instrumenter, der ikke opfylder definitionen på et sikringsinstrument i henhold til IAS 39, er indregnet i resultatopgørelsen.

Finansielle instrumenter, der sikrer forventede transaktioner og opfylder kriterier i henhold til IAS 39

	2015			2014		
	Kontrakts- beløb ultimo	Positive dagsværdier ultimo	Negative dagsværdier ultimo	Kontrakts- beløb ultimo	Positive dagsværdier ultimo	Negative dagsværdier ultimo
DKK mio.						
Terminkontrakter, nettosalg:						
USD	36.146	86	832	27.600	-	2.325
JPY, GBP og andre valutaer	7.978	117	101	5.555	10	-
	44.124	203	933	33.155	10	2.325
Valutaoptioner						
USD (Købt USD put)	5.482	23	-	2.834	2	1
JPY (Købt JPY put)	248	3	-	378	21	-
	5.730	26	-	3.212	23	1
Valuta og renteswaps:						
DKK/DKK	-	-	-	-	-	-
EUR/DKK	-	-	-	-	-	-
EUR/EUR	112	-	16	224	-	21
EUR/USD	-	-	-	140	-	2
	112	-	16	364	-	23
Sikringsinstrumenter, som opfylder kriterier, i alt	49.966	229	949	36.731	33	2.349
Finansielle instrumenter, der sikrer forventede transaktioner, men ikke opfylder kriterier i henhold til IAS 39						
Valutaoptioner:						
EUR/USD (købt USD put)	-	43	-	-	8	-
	-	43	-	-	8	-
Valutaswaps:						
EUR/DKK	-	-	-	-	-	-
EUR/USD	539	1	9	-	-	-
	539	1	9	-	-	-
Sikringsinstrumenter, som ikke opfylder kriterier, i alt	539	44	9	-	8	-
Sikringsinstrumenter forventede transaktioner, i alt	50.505	273	958	36.731	41	2.349

Rente- og valutaswaps ved udgangen af 2015 forfalder i perioden januar 2016 til juli 2019 (januar 2015 til juli 2019).

Sikring af aktiver og forpligtelser (sikring af dagsværdi)

Alle ændringer i dagsværdi er indregnet i resultatopgørelsen

	2015			2014		
	Kontrakts- beløb ultimo	Positive dagsværdier ultimo	Negative dagsværdier ultimo	Kontrakts- beløb ultimo	Positive dagsværdier ultimo	Negative dagsværdier ultimo
Mio. kr.						
Terminkontrakter:						
USD	5.993	59	409	8.167	-	489
Other	214	21	89	1.024	22	22
Sikring af aktiver og forpligtelser i alt	6.207	80	498	9.191	22	511

Novo Nordisk Fonden - Koncernen

Noter (fortsat)

Note 24 - Forpligtelser og eventualposter

Forpligtelser

Operationelle leasingforpligtelser

Nedenstående operationelle leasingforpligtelser vedrører uopsigelige operationelle aftaler, der primært relaterer sig til lokaler, firmabiler og kontorinventar. Omkostninger til leasing var for 2015 og 2014 henholdsvis DKK 1.407 mio og DKK 1.441 mio.

	2015	2014
	DKK mio.	DKK mio.
Leasingforpligtelser til betaling inden for følgende perioder fra balancedagen:		
Inden for 1 år	1.293	1.176
Mellem 1 og 3 år	1.912	1.724
Mellem 3 og 5 år	1.469	1.327
Efter 5 år	<u>2.536</u>	<u>2.445</u>
	<u>7.210</u>	<u>6.672</u>
Købsforpligtelser	<u>9.731</u>	<u>6.352</u>
Købsforpligtelser vedrører primært kontraktlige forpligtelser i forbindelse med investeringer i anlægsaktiver og købsaftaler vedrørende medicinsk udstyr og forbrugsvarer. Koncernen forventer at finansiere disse forpligtelser gennem pengestrømme fra driftsaktiviteter.		
Forpligtelser vedrørende forsknings- og udviklingsprojekter	<u>2.457</u>	<u>3.691</u>
Koncernen er engageret i forsknings- og udviklingsprojekter med en række eksterne virksomheder. Størstedelen af forpligtelserne omfatter honorarer og milepælbetaling i forbindelse med studierne med Tresiba®.		
Andre garantier	<u>1.325</u>	<u>1.394</u>
Andre garantier relaterer sig primært til garantier udstedt af koncernen i relation til lejede lokaler.		
Sikkerhedsstillelse	<u>78</u>	<u>237</u>
Grunde, bygninger og installationer mv. til regnskabsmæssig værdi.		

Novo Nordisk Fonden - Koncernen

Noter (fortsat)

Note 24 - Forpligtelser og eventualposter

Eventualposter

Verserende retssager og undersøgelser

I USA er der indgivet en række krav vedrørende påstået bugspytkirtel kræft og betændelse i bugspytkirtlen imod en række incretin-klasse forhandlere, herunder Novo Nordisk, ved de amerikanske domstole. Novo Nordisk er p.t. nævnt i 191 produktansvarssager relateret til Victoza® m.fl. Den 1. februar 2016 er der i 134 af sagerne også nævnt andre tiltalte i sagsanlæggene. I hovedparten af sagerne har domstolene afvist sagerne hvorefter der er blevet appelleret. På nuværende tidspunkt har Novo Nordisk ingen planlagte retssager i 2016. Novo Nordisk forventer ikke, at de verserende sager vil få væsentlig indvirkning på koncernens finansielle stilling, resultat af primær drift eller pengestrømme.

I februar 2011 pålagde statsadvokaturen for District of Massachusetts ved en stævning Novo Nordisk at fremlægge dokumenter vedrørende mulige strafbare forhold i forbindelse med virksomhedens markedsførings- og reklameaktiviteter for følgende produkter: NovoLog®, Levemir® og Victoza®. Sagen behandles nu af statsadvokaturen for District of Columbia. Novo Nordisk samarbejder fortsat med statsadvokaturen om denne undersøgelse. Novo Nordisk forventer ikke, at den verserende sag får væsentlig indvirkning på koncernens finansielle stilling, resultat af primær drift eller pengestrømme.

Efter lanceringen af NovoEight® i april 2015 indgav Baxalta en klage til US International Trade Commission (ITC) vedrørende patentkrænkelser. Baxalta patenterne, der udløber i juni 2018, relaterer sig alle til fremstilling af terapeutiske proteinprodukter. En parallel retssag afventer ved US District Court for the District of New Jersey på grund af sagen hos ITC. Novo Nordisk forventer ikke, at den verserende sag får væsentlig indvirkning på koncernens finansielle stilling, resultat af primær drift eller pengestrømme.

Derudover er koncernen part i visse retssager, skatterevisionssager og undersøgelser. Det er ledelsens opfattelse, at afgørelserne eller fortsættelserne af disse retssager ikke vil få væsentlig indflydelse på koncernens finansielle stilling, resultat af primær drift eller pengestrømme.

Novo Nordisk Fonden - Koncernen

Noter (fortsat)

Note 24 - Forpligtelser og eventualposter

Eventualposter

Verdensdiabetesfonden (World Diabetes Foundation)

Datterselskabet Novo Nordisk A/S besluttede på generalforsamling i 2002 at yde en donation til Verdensdiabetesfonden (World Diabetes Foundation), hvorved Novo Nordisk forpligtede sig til årligt i en 10-årig periode fra 2001 at yde et bidrag på 0,25% af Novo Nordisks nettoinsulinomsætning i det forudgående regnskabsår.

På generalforsamlingen i 2008 i Novo Nordisk A/S besluttedes en yderligere donation til Verdensdiabetesfonden i tillæg til den allerede eksisterende forpligtelse. Herved forpligtede Novo Nordisk sig til at yde en årlig donation til fonden i perioden 2012 - 2017 på 0,125% af Novo Nordisks nettoinsulinomsætning i det forudgående regnskabsår.

De årlige donationer fra 2012-2017 vil ikke overstige det laveste af DKK 80 mio. eller 15% af Novo Nordisk A/S skattepligtige indkomst i det pågældende regnskabsår.

I 2015 udgør donationen 78 mio. kr. (66 mio. kr. i 2014), som er indregnet i administrationsomkostninger i Resultatopgørelsen.

Novo Nordisk Fonden - Koncernen

Noter (fortsat)

Note 25 - Aktiebaserede vederlæggelsesordninger

Novo Nordisk Fond koncernen har etableret aktiebaserede incitamentsordninger i henholdsvis Novo Nordisk, Novozymes, NNIT, Sonion & Xellia med henblik på at motivere og fastholde en kvalificeret ledelse og for at sikre fælles mål for ledelsen og aktionærerne.

Tildeling af aktieoptioner i koncernens almindelige aktieoptionsordninger er betinget af opfyldelsen af mål vedrørende værdiskabelse for aktionærerne (shareholder value-mål) fastlagt af bestyrelserne i overensstemmelse med selskabernes langsigtede finansielle mål. Udnyttelseskursen for optionerne i de børsnoterede selskaber svarer til børskursen for aktierne på udstedelsestidspunktet/ordningens etablering.

Incitamentsordningerne er primært egenkapitalafregnede, og der er ikke indregnet forpligtelse for disse. Dagsværdien af det arbejde, medarbejderne udfører til gengæld for at få tildelt optioner eller aktier, indregnes som en omkostning og fordeles over optjeningsperioden.

Langsigtet aktiebaseret incitamentsordning

Novo Nordisk

Siden 2006 er der ikke tildelt optioner, da den langsigtede incitamentsordning fra 2007 og fremover er aktiebaseret.

I forbindelse med Novo Nordisks 90 års jubilæum i 2013 blev alle selskabets medarbejdere (ekskl. NNE Pharmaplan) tilbudt 100 betingede aktier. En betinget aktie giver ret til at modtage én Novo Nordisk B-aktie vederlagsfrit den 1. april 2016 på betingelse af fortsat ansættelse og en gennemsnitlig årlig omsætningsvækst på mindst 5% pr. år. målt i DKK opgjort i perioden 2012-2015. Omkostningerne for ordningen udgør i alt DKK 440 mio. som er amortiseret over perioden 2013-2016 med DKK 135 mio. årligt. Da omsætningsvæksten er opnået vil aktierne blive tildelt medarbejderne 1. april 2016.

Derudover er der ordninger for koncerndirektion og øvrige direktører hhv. øvrige ledende medarbejdere.

Novozymes

I 2003-2012 var incitamentsprogrammet i Novozymes et aktieoptionsprogram, mens det fra 2011 og fremefter er et aktiebaseret program.

Aktieoptioner markedsværdi - forudsætninger

Aktieoptionernes beregnede markedsværdi er baseret på Black-Scholes model for værdiansættelse af optioner.

	2015	2014
Forventet volatilitet (baseret på 2 års historisk volatilitet) - Novozymes	22,9%	19,0%
Forventet udbytte pr. aktie i DKK - Novozymes	26,30	10,60
Risikofri rente	0,0%	0,6
Markedsværdi af Novozymes B-aktie ved årets udgang	301	233
Årets indregnede omkostninger - Novozymes	106	94

Novo Nordisk Fonden - Koncernen

Noter (fortsat)

Note 25 - Aktiebaserede vederlæggelsesordninger

Udestående aktieoptioner i Novozymes	Antal
Udestående primo 2014	5.845.139
Tildelt vedrørende 2014	2.432.746
Udnyttet i 2014	-1.051.940
Udløbet/annulleret i 2014	(77.362)
Udestående ved året slutning	7.148.583
Tildelt vedrørende 2015	1.873.246
Udnyttet i 2015	(1.435.360)
Udløbet/annulleret i 2015	(234.770)
Udestående ved året slutning	7.351.699

Den gennemsnitlige udnyttelseskurs udgør 309 kr. (256 kr. i 2014) og den beregnede dagsværdi pr. option udgør 200 kr. (152 kr. i 2014).

Udestående aktieoptioner i Novo Nordisk

Udestående primo 2014	2.801.920
Udnyttet i 2014	(1.787.350)
Udløbet/annulleret i 2014	(59.000)
Udestående ved året slutning	955.570
Udnyttet i 2015	(930.570)
Udløbet/annulleret i 2015	(25.000)
Udestående ved året slutning	-

Den gennemsnitlige udnyttelseskurs udgør 35 kr. (35 kr. i 2014) og den beregnede dagsværdi pr. option udgør 285 kr. (225 kr. i 2014).

Udestående betingede aktie i Novo Nordisk

Udestående primo 2014	10.528.372
Frigivne til medarbejdere	(24.500)
Frigivne fra ledelsens 2010 fællespulje	(3.341.692)
Annuleret fra ledelsens 2010 fællespulje	(178.872)
Tildelte betingede aktier til medarbejdere	-
Allokeret til ledelsens fællespulje	976.772
Udestående ved året slutning	7.960.080
Frigivne til medarbejdere	-
Frigivne fra ledelsens 2011 fællespulje	(1.787.640)
Frigivne fra ledelsens 2012-2014 fællespulje	(120.638)
Annuleret fra ledelsens 2011 fællespulje	(152.097)
Tildelte betingede aktier til medarbejdere	1.258.931
Allokeret til ledelsens fællespulje	-
Udestående ved året slutning	7.158.636

Noter (fortsat)

Note 25 - Aktiebaserede vederlæggelsesordninger

	Udnyttelsesperiode	Udstedt	Frigivet	Udnyttede aktie- optioner	Udløbet/ annulleret	Udestående/ ikke udnyttede ultimo
Aktieoptioner, der kan udnyttes og er udestående - Novo Nordisk						
Betingede aktier 2013	1/04 2016	2.370.000				2.370.000
Betingede ordninger ved årets slutning		2.370.000	-	-	-	2.370.000
Aktier allokert til fællespuljen for koncerndirektion og øvrige direktører						
Aktier allokert til fællespulje 2011	1. kv. 2015	448.560	(448.560)			-
Aktier allokert til fællespulje 2012	1. kv. 2016	487.730	(10.435)			477.295
Aktier allokert til fællespulje 2013	1. kv. 2017	254.513	(8.993)			245.520
Aktier allokert til fællespulje 2014	1. kv. 2018	293.044	(9.369)			283.675
Aktier allokert til fællespulje 2015	1. kv. 2019	378.943				378.943
		1.862.790	(477.357)	-	-	1.385.433
Aktier allokert til fællespuljen for øvrige ledende medarbejdere						
Aktier allokert til fællespulje 2011	1. kv. 2015	1.485.665	(1.329.080)		(156.585)	-
Aktier allokert til fællespulje 2012	1. kv. 2016	1.559.235	(35.160)		(168.922)	1.355.153
Aktier allokert til fællespulje 2013	1. kv. 2017	622.190	(22.620)		(54.701)	544.869
Aktier allokert til fællespulje 2014	1. kv. 2018	683.728	(34.061)		(26.474)	623.193
Aktier allokert til fællespulje 2014	1. kv. 2018	879.988				879.988
		5.230.806	(1.420.921)	-	(406.682)	3.403.203
Udestående ordninger ved årets udgang i alt		9.463.596	(1.898.278)	-	(406.682)	7.158.636

Noter (fortsat)

Note 26 - Finansielle risici

Novo Nordisk Fond koncernens internationale aktiviteter medfører, at resultat og balance påvirkes af en række finansielle risikofaktorer. Koncernen har centraliseret styringen af koncernens finansielle risici i henholdsvis Novo Nordisk A/S, Novozymes A/S og Novo A/S. De respektive bestyrelser for ovenstående selskaber har fastlagt og godkendt de overordnede rammer for den finansielle risikostyring beskrevet i selskabernes finans- og investeringspolitik.

Valutarisiko

Valutarisiko opstår, fordi der ikke er balance mellem indtægter og udgifter i de enkelte valutaer, og fordi koncernen har flere aktiver end forpligtelser i udenlandske selskaber. Det overordnede formål med valutarisikostyring er at begrænse den kortsigtede negative effekt på indtjening og pengestrømme af valutakursudsving, og dermed øge forudsigeligheden af det økonomiske resultat.

Koncernen kurssikrer eksisterende aktiver og forpligtelser i de større valutaer samt de forventede fremtidige pengestrømme i op til 13 måneder. Kurssikring er baseret på forventningerne til fremtidige valutakurser og foretages primært gennem valutaterminforretninger og valutaoptioner. Sikringens effektivitet vurderes løbende. Et udsving på 5% kursen på USD (og USD-relaterede valutaer) vil alt andet lige påvirke resultat af primær drift i 2016 med DKK 3.428-3.448 mio. (2015: DKK 2.966-2.986 mio.), mens et udsving på 5% i kursen på JPY vil påvirke resultat af primær drift i 2016 med DKK 150 mio. (2015: DKK 120-125 mio.). Til trods for at koncernens valutaeksponering er i forhold til EUR anses valutarisikoen for lav på grund af Danmarks fastkurspolitik over for euroen.

Renterisiko

Renterisiko opstår i forbindelse med rentebærende aktiver og passiver. Det overordnede formål med styring af renterisikoen er at begrænse den negative påvirkning af renteudsving på indtjeningen og balancen.

Overskydende likviditet investeres primært i kortfristede, likvide obligationer med høj kreditvurdering eller i pengemarkedsindskud i DKK eller EUR. Renterisikoen ved investeringer styres på basis af varighed sat i forhold til foruddefineret benchmark, der er fastsat i koncernens investeringspolitik.

En stigning i renteniveauet på et procentpoint vil alt andet lige betyde et fald i koncernens finansielle aktiver på DKK 113 mio. (2014: et fald på DKK 60 mio.).

Kreditrisiko

Ved indgåelse af afledte finansielle instrumenter og pengemarkedsindskud påtager koncernen sig en kreditrisiko på modparten. For at styre og begrænse denne risiko handler koncernen primært finansielle instrumenter med modparter, der har en tilfredsstillende langfristet kreditvurdering fra de internationale kreditvurderingsbureauer, alternativt søges kreditrisikoen afdækket til acceptabel risiko. Pengemarkedsindskud indgås udelukkende med finansielle modparter, som har en tilfredsstillende kortfristet kreditvurdering.

Kreditrisikoen vedrørende tilgodehavender er begrænset, da koncernen ikke har nogen betydelig koncentration af kreditrisiko, idet eksponeringen er spredt på et stort antal kunder og modparter.

Likviditetsrisiko

Koncernen sikrer et tilstrækkeligt likviditetsberedskab ved en kombination af likviditetsstyring, ultralikvide omsætningsaktiver og ikke-garanterede og garanterede kreditfaciliteter.

Investeringsrisiko

Koncernen har for at begrænse risikoen for tab på finansielle investeringer, men samtidig bevare udsigten til høje afkast på langt sigt fordelt de finansielle investeringer på en række aktivklasser og geografiske områder i overensstemmelse med koncernens investeringspolitik.

Ved en stigning i MSCI verdensindeks på 5% vil værdien af aktierne i værdipapirporteføljen alt andet lige stige med DKK 1.825 mio. (2014: DKK 1.816 mio.)

Novo Nordisk Fonden - Koncernen

Noter (fortsat)

Note 27 - Transaktioner med nærtstående parter

Som nærtstående parter anses de associerede virksomheder i henholdsvis Novo, Novozymes, Novo Nordisk, NNIT, Xellia og Sonion koncernerne og Novo Nordisk Fondens ledelse.

Der har ikke været væsentlige transaktioner med nærtstående parter. For informationer vedrørende vederlag til Novo Nordisk Fondens ledelse henvises til note 2 i koncernregnskabet.

Note 28 - Køb af aktiviteter og virksomheder

	2015 (korrigeret) Sonion	2014 (estimeret) Sonion
Aktiver og forpligtelser som følge af køb af virksomheder er som følger:		
Immaterielle aktiver	1.836	614
Materielle aktiver	309	315
Varebeholdninger	100	101
Varedebitorer og andre tilgodehavender	140	145
Udskudt skatteaktiv	24	25
Likvider	60	60
Gæld	801	800
Hensatte forpligtelser	52	53
Erhvervede nettoaktiver	1.616	407
Goodwill ved køb af virksomheder	2.227	3.503
Købspris i alt	3.843	3.910
Med fradrag af:		
Likvider i erhvervede virksomheder	60	60
Pengestrømme til køb af virksomheder	3.783	3.850

Sonion

Den 2. september 2014 erhvervede Sonion HoldCo A/S 99 % af aktierne i Xilco Holding (AG). Xilco Holding (AG) og datterselskaber opererer under navnet Sonion, og er en førende underleverandør til høreapparatusindustrien. Dagsværdien af de erhvervede immaterielle aktiver og goodwill er nu endelig opgjort og værdiansættelsen af disse aktiver er reguleret ift. 2014-vurderingen.

Note 29 - Salg af aktiviteter og virksomheder

	2014 Archimedes
Aktiver og forpligtelser som følge af salg af virksomheder er som følger:	
Aktiver	660
Likvider	71
Forpligtigelser	293
Afhændede nettoaktiver	438
Salgspris	2.134
Likvider	-71
Pengestrømme fra salg af virksomheder	2.063

Archimedes

Den 5. august 2014 solgte Novo A/S Archimedes alle aktierne i Archimedes Pharma Ltd.

Novo Nordisk Fonden - Moderfond

Totalindkomstopgørelse for perioden 1. januar til 31. december

Note	2015 DKK mio.	2014 DKK mio.
Udbytte fra Novo A/S	4.715	2.745
Administrationsomkostninger:		
1 Lønninger og honorarer	(44)	(25)
Øvrige omkostninger	(35)	(27)
RESULTAT AF PRIMÆRE AKTIVITETER	4.636	2.693
2 Finansielle indtægter	547	142
3 Finansielle udgifter	0	0
RESULTAT FØR SKAT	5.183	2.835
4 Skat af årets resultat	0	0
ÅRETS RESULTAT	5.183	2.835
TOTALINDKOMST		
Årets resultat	5.183	2.835
ÅRETS TOTALINDKOMST	5.183	2.835
Resultatdisponering		
Årets bevilgede støtte (netto)	1.027	968
Henlagt til senere uddelinger	6.900	1.900
Overført resultat	(2.744)	(33)
	5.183	2.835

Novo Nordisk Fonden - Moderfond

Balance pr. 31. december

Note	2015 DKK mio.	2014 DKK mio.
Aktiver		
6 Kapitalandele i dattervirksomheder	2.142	2.142
Langfristede aktiver i alt	2.142	2.142
Andre tilgodehavender	-	83
Indskud i fælles investeringspulje hos Novo A/S	10.742	-
7 Værdipapirer	-	6.391
Likvide beholdninger	51	14
Kortfristede aktiver i alt	10.793	6.488
Aktiver i alt	12.935	8.630
Passiver		
Grundkapital	22	22
Overført resultat	872	3.616
Henlagt til senere uddelinger	8.800	1.900
Egenkapital i alt	9.694	5.538
5 Skyldig støtte	3.209	3.082
Gæld til tilknyttede virksomheder	5	3
Øvrige gældsforpligtelser	27	7
Kortfristede forpligtelser i alt	3.241	3.092
Forpligtelser i alt	3.241	3.092
Passiver i alt	12.935	8.630
9 Transaktioner med nærtstående parter		
10 Eventualforpligtelser		

Novo Nordisk Fonden - Moderfond

		Egenkapitalopgørelse			
Note		Grund- kapital DKK mio.	Overført resultat DKK mio.	Henlagt til senere uddelinger DKK mio.	Total DKK mio.
	2014				
	Egenkapital ved årets begyndelse	22	3.649	-	3.671
	Årets totalindkomst		935	1.900	2.835
5	Bevilget støtte (netto)		(968)	-	(968)
	Egenkapital ved årets slutning	22	3.616	1.900	5.538
	2015				
	Egenkapital ved årets begyndelse	22	3.616	1.900	5.538
	Årets totalindkomst		(2.744)	7.927	5.183
5	Bevilget støtte (netto)		-	(1.027)	(1.027)
	Egenkapital ved årets slutning	22	872	8.800	9.694

Novo Nordisk Fonden - Moderfond

Pengestrømsopgørelse for perioden 1. januar til 31. december

Note	2015 DKK mio.	2014 DKK mio.
Årets resultat	5.183	2.835
Køb af værdipapirer	-	(5.691)
Salg af værdipapirer	6.407	3.730
Indskud i fælles investeringspulje hos Novo A/S	(10.215)	-
Tilbageførsel af poster uden likviditetseffekt:		
Dagsværdiregulering af værdipapirer	(542)	(90)
Pengestrømme før ændring i driftskapital	833	784
Ændring i driftskapital:		
Ændring i mellemværender med tilknyttede virksomheder	2	(8)
Ændring i andre tilgodehavender	83	(60)
Ændring i anden gæld	20	(7)
Pengestrømme fra driftsaktivitet	938	709
Vedtægtsmæssige forpligtelser		
Nettoudbetalinger vedr. uddelinger	(901)	(729)
Pengestrømme fra vedtægtsmæssige forpligtelser	(901)	(729)
Nettopengestrømme	37	(20)
Likvide reserver ved årets begyndelse	14	34
Likvide reserver ved årets slutning	51	14

Novo Nordisk Fonden - Moderfond

Noter	2015 DKK mio.	2014 DKK mio.
Note 1 - Lønninger og honorarer		
Lønninger (sekretariat og bestyrelse)	34	19
Pensioner - bidragsbaserede ordninger	4	2
Honorar til komiteer, bedømmelsesudvalg mv.	4	3
Andre personaleomkostninger	2	1
Lønninger og honorarer i alt	44	25
Løn, bonus, mv. til direktionen	4	3
Honorarer til bestyrelsen	3	3
Hverken direktion eller bestyrelse i Novo Nordisk Fonden deltager i aktiebaserede incitamentsordninger.		
	Antal	Antal
Gennemsnitligt antal fuldtidsmedarbejdere i Novo Nordisk Fo	26	18
Note 2 - Finansielle indtægter		
	DKK mio.	DKK mio.
Renteindtægter og kursgevinst værdipapirbeholdning	20	142
Afkast af fælles investeringspulje hos Novo A/S	527	-
Finansielle indtægter i alt	547	142
Note 3 - Finansielle udgifter		
Kurstab værdipapirbeholdning samt øvrige udgifter	-	-
Note 4 - Skat af årets resultat		
Aktuel skat af årets resultat	-	-
Udskudt skat af årets resultat	-	-
Skat af årets resultat	-	-
Regulering vedrørende tidligere år	-	-
Skat i resultatopgørelsen	-	-

Novo Nordisk Fonden - Moderfond

Noter (fortsat)	2015	2014
Note 5 - Støtte	DKK Tusinde	DKK Tusinde
Bevilget i året:		
Forsknings- og innovationsstøtte		
Forskningsprojektstøtte/programmer:		
Challenge Programme	120.000	239.274
Endokrinologisk forskning, Norden	64.500	57.714
Endokrinologiske symposier, Norden	-	286
Interdisciplinary Synergy Programme	59.997	59.438
Læge- og naturvidenskabelig forskning, Danmark	50.000	50.000
Bio-SAP	25.000	20.000
Advanced grant	10.000	10.000
Tandem program	9.997	-
Sygeplejeforskning	1.500	1.500
Kunsthistorisk forskning	1.000	1.000
Klinisk Forskerprogram	-	-
	341.994	29.937
Stipendier:		
Laureates Research Grants	80.000	80.000
Young investigator award	40.000	-
Hallas-Møller/Seniorforsker stipendier	22.000	33.000
Kliniske forskerstipendier, Danmark	20.000	20.000
Excellensprojektet	20.000	20.000
Postdocstipendier til forskning i udlandet	14.812	7.667
Bioteknologibaseret syntese og produktionsforskning (post)	8.161	-
Visiting scholar stipendier Stanford Bio-X	7.780	-
Mads Øvlisen stipendier (post.doc og ph.d stipendier)	6.600	6.600
Skolarstipendier	3.750	3.900
Postdoc. og ph.d stipendier, sygeplejeforskning	3.000	3.000
Postdocstipendier, almen medicin	1.500	2.000
	227.603	2.000
Pre-seed uddelinger:		
Pre-seed uddelinger	15.474	17.510
Exploratory Pre-seed grants	9.590	9.684
	25.064	27.194
Symposier:		
Novo Nordisk Fonden Symposier	569	-
Prissymposier	600	300
	1.169	300
Priser:		
EASD - Prisen	7.000	-
Novo Nordisk Prisen	3.000	1.500
Novozymes Prisen	3.000	-
Bodil Schmidt Nielsen Award	350	-
August Krogh Lectureship	350	-
Marie og August Krogh Prisen	-	250
Hagedorn Prisen	250	250
Jacobæus Prisen	100	100
Novo Nordisk Fondens Forelæsningspris	-	50
	14.050	50
(overført til næste side)	609.880	674.960

Novo Nordisk Fonden - Moderfond

Noter (fortsat)	2015	2014
Note 5 - Støtte (fortsat)		
(Overført fra forrige side)	609.880	674.960
Strategisk støtte		
Forskningscentre		
Novo Nordisk Fondens Stamcellecenter (BasicStem)	235.000	-
Immunometabolismeinitiativ	82.050	-
Clinical Proteomics ved Novo Nordisk Fondens Proteincen	60.000	-
Novo Nordisk Fondens Proteincenter	-	180.000
Cluster Days	-	500
Copenhagen Bioscience Conferences	6.500	6.500
	383.550	187.000
Enkeltstøtninger (forskning, uddannelse, formidling mv.)		
Internationalt mentornetværk	19.750	-
Pharmacovigilance	10.000	-
Science Talent Academy	9.000	-
ATV's Science and Engineering Project	5.000	-
Nobel Laureates Lectures	3.000	500
Novo Nordisk Fondens Gymnasielærerpriser	500	100
Novo Nordisk Fondens naturfagslærerpris	500	-
Øvrige symposier	998	-
PROCRIN	-	24.330
Unge forskere	-	9.000
Biologiolympiade 2015	-	3.000
Postdocstipendium – talent i universiteternes naturvidensl	-	1.500
Doc eye	-	1.000
	48.748	39.430
Steno Grants		
Hospitalsdrift og udvikling	29.000	30.400
REACH projekt	18.700	18.800
STAR projekt	11.900	11.900
Center for sundhedsfremme	10.000	10.000
Forundersøgelse Steno Diabetes Center København	40.000	-
	109.600	71.100
Humanitære og sociale formål		
Dansk Røde Kors	2.000	400
UNICEF Danmark	1.000	300
Dansk Flygtningehjælp	500	200
Red Barnet	500	150
Børns Vilkår	500	150
Folketkirkens Nødhjælp	500	-
BØRNEfonden	374	300
Soldaterlegatet	350	300
Maternity Foundation	300	175
SOS Børnebyerne	300	-
Psykiastrifonden	290	-
Center for Voldtægtsofre	204	-
Aktion Børnehjælp	100	-
Tandsundhed uden grænser	90	75
Læger uden Grænser	-	500
KFUMs soldatermission i Danmark	-	250
Ingeniører uden grænser	-	200
	7.008	3.000
I alt bevilget støtte i året	1.158.786	975.490
Reguleringer til tidligere års bevilget støtte	-131.721	-7.557
Bevilget støtte (netto)	1.027.065	967.933
Skyldig bevilget støtte ved årets begyndelse	3.082.000	2.842.917
Årets udbetalinger	-913.897	-732.572
Indbetalinger vedr. ej benyttede uddelinger	13.380	3.722
Skyldig bevilget støtte ved årets slutning	3.208.548	3.082.000

Novo Nordisk Fonden - Moderfond

Noter (fortsat)

2015
DKK mio.   **2014**
DKK mio.

Note 6 - Kapitalandele i dattervirksomheder

Anskaffelsesværdi ved årets begyndelse	2.142	2.142
Tilgang i året	-	-
Afgang i året	-	-
Anskaffelsesværdi ved årets slutning	<u>2.142</u>	<u>2.142</u>

Novo A/S er en 100 % ejet dattervirksomhed af Novo Nordisk Fonden, og aktiebeholdningen i Novo A/S er sammensat af nominelt kr. 115.400.000 A-aktier og kr. 384.600.000 B-aktier.

Novo A/S ejer 26,97 % af aktiekapitalen i Novo Nordisk A/S og 25,5 % af aktiekapitalen i Novozymes A/S, og selskabets beholdning består af såvel A-aktier som børsnoterede B-aktier. På baggrund af den effektive ejerandel er der sket indregning af kapitalandele i Novo Nordisk og Novozymes med henholdsvis 27,52 % og 26,32 %.

Note 7 - Værdipapirer

Den børsnoterede værdi ved årets slutning udgør	<u>-</u>	<u>6.391</u>
Den oprindelige kostpris for værdipapirer udgør	-	6.243
Varighed på fondens værdipapirbeholdning (i år)	-	1,67

Novo Nordisk Fonden - Moderfond

Noter (fortsat)

2015   **2014**
DKK mio.   DKK mio.

Note 8 - Transaktioner med nærtstående parter

Som nærtstående parter anses Novo A/S, Novo Nordisk koncernen, Novozymes koncernen, NNIT koncernen, Xellia koncernen, Sonion koncernen, associerede virksomheder, samt medlemmer af disse enheders samt Fondens øverste ledelser. Honorar til Novo Nordisk Fondens øverste ledelse fremgår af koncernregnskabet note 2. Alle aftaler vedrørende aktiver og serviceydelser er forhandlet på markedsbaserede vilkår, og flertallet af aftalerne løber i et år.

I år 2015 og 2014 har Novo Nordisk Fonden haft følgende transaktioner med nærtstående parter:

Novo A/S

Serviceydelser købt hos Novo A/S	8	6
Fælles investeringspulje hos Novo A/S	10.742	-
Afkast af fælles investeringspulje hos Novo A/S	527	-

Steno Diabetes Center A/S

Nettoudbetalinger vedr. uddelinger til Steno Diabetes Center A/S	69	51
--	----	----

Der har ikke været væsentlige transaktioner med ledelsen i Novo Nordisk Fonden, Novo A/S, Novo Nordisk koncernen, Novozymes koncernen, NNIT koncernen, Xellia koncernen, Sonion koncernen eller associerede virksomheder.

Udover de ovennævnte koncerninterne transaktioner, vedtægtsbestemte uddelinger og normalt ledelsesvederlag har der ikke været transaktioner med bestyrelse, direktion, ledende medarbejdere, tilknyttede virksomheder eller andre nærtstående parter.

Note 9 - Eventualforpligtelser

Kontraktlige forpligtelser vedr. serviceydelser udgør DKK 10 mio. pr. 31. december 2015.

Dattervirksomheder af Novo A/S

	Hjemsted	Kapitalandel
Dattervirksomheder		
Novo Nordisk A/S	Danmark	27
Novozymes A/S	Danmark	25,5
NNIT A/S ^{1) 2)}	Danmark	25,5
Sonion HoldCo A/S ²⁾	Danmark	100
Xellia HoldCo A/S ²⁾	Danmark	100
Novo Ventures (US), Inc.	USA	100
Associerede virksomheder		
Chr. Hansen Holding A/S	Danmark	25,7
Life science virksomheder 3)		
Allakos Inc.	USA	26
Cardeas Pharma	USA	26
Ceterix Orthopaedics Inc.	USA	24
Cianna Medical	USA	31
Colucid Medical	USA	20
Dades A/S	Danmark	37
Delenex Therapeutics AG	Schweiz	29
e-scape bio APOE NewCo	USA	23
Encarta	USA	33
Epsilon-3 Bio	Storbritannien	26
KalVista	Storbritannien	35
Karus Therapeutics Ltd	Storbritannien	20
Nkarta Inc	USA	33
Nuvelution Pharma Inc	USA	23
Orphazyme ApS	Danmark	36
Symphogen A/S	Danmark	21
Tarsa Therapeutics Inc.	USA	26
Thesan Pharmaceuticals, Inc.	USA	29
Unchained Labs	USA	27
Vantia	Storbritannien	79
Veloxis Pharmaceuticals A/S	Danmark	43
Orexo AB	Sverige	29

1) Novo A/S ejer sammen med Novo Nordisk A/S 51% af aktierne i NNIT A/S hvorfor selskabet er klassificeret som dattervirksomhed.

2) Ud over de nævnte selskaber har NNIT A/S, Sonion HoldCo A/S og Xellia HoldCo A/S egne datterselskaber.

3) Novo A/S' investeringer i life science virksomheder er foretaget med samme formål som øvrige investeringer, hvorfor værdien heraf indgår under "Øvrige investeringer" i balancen.

Dattervirksomheder af Novo Nordisk A/S

	Hjemsted	Kapital- andel (%)
Dattervirksomheder per region		
Europa		
S.A. Novo Nordisk Pharma NV	Belgien	100
	Bosnien-	
	Hercegovina	100
Novo Nordisk Pharma d.o.o.	Bulgarien	100
Novo Nordisk Pharma EAD	Danmark	100
Novo Nordisk Pharmatech A/S	Danmark	100
Novo Nordisk Region Europe A/S	Danmark	100
Steno Diabetes Center A/S	Danmark	100
Novo Nordisk Farma OY	Finland	100
Novo Nordisk	Frankrig	100
Novo Nordisk Production SAS	Frankrig	100
Novo Nordisk Hellas Epe.	Grækenland	100
Novo Nordisk B.V.	Holland	100
Novo Nordisk Limited	Irland	100
Novo Nordisk S.P.A.	Italien	100
Novo Nordisk Hrvatska d.o.o.	Kroatien	100
UAB Novo Nordisk Pharma	Litauen	100
Novo Nordisk Farma dooel	Makedonien	100
Novo Nordisk Scandinavia AS	Norge	100
Novo Nordisk Pharmaceutical Services Sp. z.o.o.	Polen	100
Novo Nordisk Comércio Produtos Farmacêuticos Lda.	Portugal	100
Novo Nordisk Farma S.R.L.	Rumænien	100
Novo Nordisk Health Care AG	Schweiz	100
Novo Nordisk Pharma AG	Schweiz	100
Novo Nordisk Pharma d.o.o. Belgrade (Serbia)	Serbien	100
Novo Nordisk Slovakia s.r.o.	Slovakiet	100
Novo Nordisk d.o.o.	Slovenien	100
Novo Nordisk Pharma S.A.	Spanien	100
Novo Nordisk Holding Limited	Storbritannien	100
Novo Nordisk Limited	Storbritannien	100
Novo Nordisk Scandinavia AB	Sverige	100
Novo Nordisk s.r.o.	Tjekkiet	100
Novo Nordisk Pharma GmbH	Tyskland	100
Novo Nordisk Hungaria Kft.	Ungarn	100
Novo Nordisk Pharma GmbH	Østrig	100
Nordamerika		
Novo Nordisk Canada Inc	Canada	100
Novo Nordisk Invest 3 A/S	Danmark	100
Novo Nordisk US Bio Production Inc.	USA	100
Novo Nordisk US Holdings Inc.	USA	100
Novo Nordisk Pharmaceutical Industries Inc	USA	100
Novo Nordisk Inc.	USA	100
Novo Nordisk Research Center Indianapolis, Inc.	USA	
Japan & Korea		
Novo Nordisk Region Japan & Korea A/S	Danmark	100
Novo Nordisk Pharma Ltd.	Japan	100
Novo Nordisk Pharma Korea Ltd.	Sydkorea	100

(fortsætter)

Dattervirksomheder af Novo Nordisk A/S (fortsat)

	Hjemsted	Kapital- andel (%)
Dattervirksomheder per region (fortsat)		
International Operations		
Aldaph SpA	Algeriet	100
Novo Nordisk Pharma Argentina SA	Argentina	100
Novo Nordisk Pharmaceuticals Pty. Ltd.	Australien	100
Novo Nordisk Pharma (Private) Limited	Bangladesh	100
Novo Nordisk Produção Farmacêutica do Brasil Ltda.	Brasilien	100
Novo Nordisk Farmacêutica do Brasil Ltda.	Brasilien	100
Novo Nordisk Farmacêutica Ltda	Chile	100
Novo Nordisk Columbia SAS	Columbia	100
Novo Nordisk Pharma Operations A/S	Danmark	100
Novo Nordisk Region International Operation A/S	Danmark	100
Novo Nordisk Egypt LLC	Egypten	100
Novo Nordisk Pharmaceuticals (Philippines) Inc	Filippinerne	100
	Forenede	
	Arabiske	
Novo Nordisk Pharma Gulf FZ-LLC	Emirater	100
Novo Nordisk India Private Limited	Indien	100
Novo Nordisk Service Centre (India) Pvt. Ltd.	Indien	100
PT. Novo Nordisk Indonesia	Indonesien	100
Novo Nordisk Pars	Iran	100
Novo Nordisk Ltd	Israel	100
Novo Nordisk Pharma SARL	Libanon	100
Novo Nordisk Pharma (Malaysia) Sdn Bhd	Malaysia	100
Novo Nordisk Pharma Operations (BASEA) Sdn Bhd	Malaysia	100
Novo Nordisk Pharma SAS	Marokko	100
Novo Nordisk Mexico S.A. de C.V.	Mexico	100
Novo Nordisk Servicios Profesionales S.A. de C.V.	Mexico	100
Novo Nordisk Farmacêutica S.A. de C.V.	Mexico	100
Novo Nordisk Pharmaceuticals Ltd.	New Zealand	100
Novo Nordisk Pharma Limited	Nigeria	100
Novo Nordisk Pharma (Private) Limited	Pakistan	100
Novo Nordisk Limited Liability Company	Rusland	100
Novo Nordisk Production Support LLC	Rusland	100
Novo Nordisk Region International Operations AG	Schweiz	100
Novo Investment Pte Limited	Singapore	100
Novo Nordisk Pharma (Singapore) Pte Ltd	Singapore	100
Novo Nordisk (Pty) Limited	Sydafrika	100
Novo Nordisk Pharma (Thailand) Ltd	Thailand	49
Novo Nordisk Tunisie SARL	Tunesien	100
Novo Nordisk Saglik Ürünleri Tic Ltd Sti	Tyrkiet	100
Novo Nordisk Venezuela Casa de Representación C.A.	Venezuela	100
Region Kina		
Novo Nordisk Region China A/S	Danmark	100
Novo Nordisk Hong Kong Limited	Hong Kong	100
Novo Nordisk (China) Pharmaceuticals Co., Ltd.	Kina	100
Beijing Novo Nordisk Pharmaceuticals Science & Technology Co., Ltd.	Kina	100
Novo Nordisk Pharma (Taiwan) Ltd	Taiwan	100
Øvrige dattervirksomheder		
NNE Pharmaplan A/S *)	Danmark	100

*) Ud over de nævnte selskaber har NNE Pharmaplan A/S egne dattersekskaber.

Dattervirksomheder af Novozymes A/S

	Hjemsted	Kapital- andel (%)
Novozymes BioAg S.A.	Argentina	100
Novozymes Australia Pty. Ltd.	Australien	100
Novozymes Belgium BVBA	Belgien	100
Novozymes Latin America Ltda.	Brasilien	100
Novozymes BioAg Productos Para Agricultura Ltda.	Brasilien	100
Novozymes BioAg Limited	Canada	100
Novozymes Canada Limited	Canada	100
Novozymes Bioindustrial A/S	Danmark	100
Novozymes Bioindustrial China A/S	Danmark	100
Novozymes Biopharma DK A/S	Danmark	100
Novozymes BioAg A/S	Danmark	100
Novozymes France S.A.S	Frankrig	100
Novozymes Netherlands BVBA	Holland	100
Novozymes Hong Kong Ltd.	Hong Kong	100
Novozymes Biopharma Hong Kong Co. Ltd.	Hong Kong	100
Novozymes South Asia Pvt. Ltd.	Indien	100
Novozymes Italia S.r.l.	Italien	100
Novozymes Japan Ltd.	Japan	100
Novozymes (China) Biotechnology Co. Ltd.	Kina	100
Novozymes (China) Investment Co. Ltd.	Kina	100
Novozymes (Shenyang) Biologicals Co. Ltd.	Kina	100
Suzhou Hongda Enzyme Co. Ltd.	Kina	96
Novozymes (China) Biopharma Co. Ltd.	Kina	100
Novozymes Malaysia Sdn. Bhd.	Malaysia	100
Novozymes Mexicana, S.A. de C.V.	Mexico	100
Novozymes Mexico, S.A. de C.V.	Mexico	100
Novozymes RUS LLC	Rusland	100
Novozymes Switzerland AG	Schweiz	100
Novozymes Switzerland Holding AG	Schweiz	100
Novozymes Singapore Pte. Ltd.	Singapore	100
Novozymes Spain S.A.	Spanien	100
Novozymes Biopharma UK Ltd.	Storbritannien	100
Novozymes UK Ltd.	Storbritannien	100
Novozymes Sweden AB	Sverige	100
Novozymes South Africa (Pty) Ltd.	Sydafrika	100
Novozymes Korea Limited	Sydkorea	100
Novozymes Enzim Dis Ticaret Limited Sirketi	Tyrkiet	100
Novozymes Deutschland GmbH	Tyskland	100
Novozymes BioAg, Inc.	USA	100
Novozymes Biologicals, Inc.	USA	100
Novozymes Biopharma US, Inc.	USA	100
Novozymes Blair, Inc.	USA	100
Novozymes, Inc.	USA	100
Novozymes North America, Inc.	USA	100
Novozymes US, Inc.	USA	100
Pacific Vet Group-USA, Inc.	USA	100